

Bölüm II

Lupelius

1 Okulla karşılaşma

Kuşluk vaktiydi. Antikacı dükkânlarının sıralandığı, gösterişli bir sokakta yürüyordum. Arkamda gücünü hissettiğim yakıcı bir güneş, yolun sonunda olduğunu sandığım bir meydana doğru sessizce bana eşlik ediyordu. Bir randevuya yetişecektim gibi sağlam adımlarla ilerlediğimi fark ettim. Ancak nerede ve kiminle buluşacağımı bilmiyordum. Yürümekte olduğum kaldırım, masalarıyla sokağa açılan tipik bir İtalyan kafenin önünde son buldu ve burası benim uzaktan tahmin ettiğimden de büyük ve belki de o ana dek gördüğüm en güzel meydanlardan biriydi.

Dreamer dışarıdaki masalardan birinde oturuyordu. Etrafı, önerilerini saygıyla dinleyen küçük bir garson ordusuyla çevriliydi. Ben geldiğim sırada ikinci bir masayı yaklaştırarak, iki büyük tepside getirdikleri onca yiyecek için masada bir düzenleme yapmaya çalışıyorlardı. Dreamer'ın her zamanki zengin görüntüsü uzaktan da olsa göze çarpıyordu. Her ayrıntıda mükemmellik arıyor ve bolluktan hoşlanıyordu, ama tüm tavırları bir Makedon savaşçının sadeliğini yansıtıyordu. Beslenme rejimi ise ölçülü olma sınırlarının da hayli altındaydı.

Beni yeniden görmekten mutlu olmuş gibiydi. Başının tek bir hareketiyle beni hem selamlamış, hem de masasına davet etmişti.

O andan sonra, Dreamer bütün dikkatini üstünde çeşitli küçük kekler, kurabiyeler ve değişik tatlıların özenle yerleştirildiği masaya yöneltti. Marakeş'teki buluşmamızdan bu yana kendisini ilk görüşümdü. Bu anın gelmesini sabırsızlıkla beklemiştim. Şimdi huzurundaydım ve aklım binlerce soruyla doluydu. Bunlardan bazıları, yüzyıllar boyunca yankılanmış, dünya tarihini bütünüyle içine alan yanıtı bulunamamış sorulardı. Nesiller boyu tüm dinler, bilgelik okulları ve peygamberliğe dayalı gelenekler, bilim adamları, araştırmacılar, filozoflar ve ermişler bir sonuca ulaşmak için boşu boşuna çabalamışlardı. Bu binlerce yıllık arayışın son halkası olan modern çağ insanını düşündüm; Sfenks'in önündeki Oidipus gibi, varlığını kuşatan bilinmezler karşısında hâlâ öylece, çıplak bir halde durmaktaydı.

Bize çay servisi yaptılar. Dreamer bu süre içinde her ayrıntıyı titizlikle izledi, garsonların hizmet edişlerini yalnızca kendisinin bildiği bir ritüel gibi adım adım yönetti. Yiyeceklere neredeyse hiç dokunmadı. Sanki kendi dikkati, izlenimleri, yapılan her ufak hareketin uyumu ve ritmiyle besleniyormuş gibiydi.

Çaylar içildikten sonra çok uzun bir suskunluk oldu. Söze girmesini sabırla bekledim. Bu arada not defterimi açmış ve kalemimi elimde tutuyordum. Sesi yankılandığında tonlaması can alıcıydı. *“Benim yanımda, kaderinin değişmez sandığın güzergâhını değiştireceksin,”* dedi. *“Benim yanımda alışkanlıkların ve suçluluk duygusunun sende yarattığı o mekanik döngüyü kırıp atacaksın... varlığının ölümlü olduğuna seni inandıran yalanı terk edeceksin.”*

Değişmek için seni programlayan düzenle mücadele etmen gerekecek! Tüm bakış açılarını tepetaklak edeceksin. Ancak bu şekilde ve uzun bir çalışmayla kaderini

değiştirebilirsin. Hiç kimse tek başına bunun üstesinden gelemez. Bunun için bir okul gerekiyor.”

‘Okul’ sözcüğünü söyleyişindeki vurgu ve sözcüğe yüklediği anlam, bana bu sözcüğün bilinenden hayli farklı bir anlam taşıdığını düşündürdü. Sanki bu sözcüğü ilk kez duyuyormuş gibiydim. Bu sözcükte, önceden asla tanımadığım bir gücü ve uzun zaman önce yerine getirilmemiş bir vaadin buruk tadını hissettim. Bir ürpertiyle tepeden tırnağa varlığımı etkisi altına alan bu düşünce, bir soruya dönüşerek dudaklarımdan döküldü. “Okul nedir?” diye sordum. Sesim titriyordu ve bu anlatılmaz heyecanıma kendim de şaşırılmışım.

Dreamer, “‘Okul’, bir geri dönüş yolculuğudur,” dedi. Koyu renkteki gözleri gizli bir sevinçle parlıyordu.

*The School is the quantum leap from multitude into integrity,
from conflictuality into harmony, from slavery into freedom.*

*Okul, çoğulculuktan bütünleşmeye, karşıtlıktan uyuma, kölelikten özgürlüğe doğru bir
kuantum sıçrayışıdır.*

*“Okulu bulmak, ‘düş’e çelik bir halatla bağlanmak, sorumluluğun daha yüksek bilinç
gerektiren bölgelerine girebilmek demektir.*

Ancak az sayıdaki insanın çok az bir kısmı böylesi bir buluşmayı göğüsleyebilir.”

Sözleri ve bakışı bende güçlü bir teslimiyet etkisi yarattı. İçimde, nasıl işlediğinden habersiz olduğum, ezbere dönen dişli çarklardan birinin kırıldığını hissettim. O anda yüreğime bir bıçak gibi saplanan vicdan azabıyla, yıllar yılı ‘yuvadan uzak’ yaşamış olmanın, düzene ne denli aykırı bir davranış olduğunu anladım ve yine yıllar yılı umutsuzca aradığım bir kişi ya da bir şey karşısında kendimi bulmuş olmanın harikuladeliğini yaşadım.

Ancak çok az sayıdaki kişinin başına gelebilecek böylesi bir olayın olağanüstü niteliğini duyumsayarak, derin bir saygıyla, “Okulu nasıl bulacağız?” diye fısıltıyla sordum.

Dreamer, “Korkma. Sen değil, Okul seni bulacaktır,” diye yanıtladı. Bakışlarımdan bu kısacık yanıtın pek de açık olmadığını fark ederek, “Bir kişi yaşantısında, içinden çıkamayacağı kadar hayal kırıklığına uğradığında... kendi eksikliğini ve güçsüzlüğünü fark ettiğinde, varoluş onu bir mengenede soluğu kesilinceye kadar sıkıttığında... Okul, ancak o zaman... ortaya çıkacaktır,” dedi.

2 Dünya bize anlatılandır

Bu bilinmeyen şehirdeki kafede oturmuş, sayfalarca not tutarken onu dikkatle dinliyordum. O eşsiz villada başlayan ve Marakeş’te devam eden çıraklık sürecimin, bir resmin hiç kesilmeyen hatları gibi, gizemli bir eğitim yolu izlediğini sanıyordum.

Dreamer, “‘Okul’la karşılaşma, bir insanın hayatında başına gelebilecek en mucizevi olaydır. Senin görmekte olduğun ve çevreni saran her şeyin aslında dünya değil yalnızca bir tasvir olduğunu anlamak ve telkin yoluyla içine düştüğün kitlesel uykudan uyanmak için tek fırsattır,” dedi.

“İyi ama ben seni dinliyorum, bu masaya dokunuyorum ve yoldan geçen insanları görüyorum. Bu insanların her birinin bir yaşamı, bir işi, bir ailesi olduğunu biliyorum... Bütün bunlar nasıl bir tasvir ya da sadece benim yarattığım bir vizyon olabilir?”

Dreamer, “*Retina üzerine düşen görüntüler dünya değildir, dünyanın masalıdır,*” diye kısaca yanıtladı. “*Dünya, sadece sana anlatılmıştır.*”

Bu sözlerini dinlerken uğradığım şaşkınlık, ardından fısıltı halinde gelen, “*Çevrende var olan şeylerin tümünün asıl yaratıcısı sensin! Ne var ki, sen bunu unuttun,*” sözlerini duyduğumda yerini çok daha büyük bir şaşkınlığa bıraktı.

“Unuttuğum nedir?” diye sordum. Sesimdeki karşı çıkış havası aramızda oluşmakta olan mesafeyi işaret ediyordu.

“*Sen her şeyin nedenisin ve her şey sensin. Bir gün iyileştiğinde, dünyanın kaynağının sen olduğunu bileceksin. O, var olabilmek için sana gereksinim duyuyor... Onu yaratanın, keşfedenin sen olduğunu unuttun ve kendi yarattığın şeyin gölgesi oldun.*” Ses tonu bende tomurcuklanmaya yüz tutan her farklı görüşü kökünden söküp attı ve beni bir okul çocuğu gibi yeniden hizaya soktu.

“*Dünya öznel, kişiseldir!... Varlığımızın aynadaki yansımasıdır... Görüntü ve gerçeklik aynı şeydir, özdeştir; yalnızca ‘zaman faktörü’ onları birbirinden ayırır.*”

İçimden evet demek geliyordu. Görüşünü benimsemek istiyordum. Ne var ki, içimde bir şey buna karşı çıkıyordu. Mantığım bocalıyor, ama teslim olmuyordu. Nasıl olur da aynı nesnenin, manzaranın, olayın veya kişinin karşısında, onlar hakkında farklı görüşlere sahip olunabilirdi ki?

Ezberime yerleşmiş olan görüşleri desteklercesine, “Fakat nesnel bir gerçeklik elbette var!” diye ileri sürdüm. “Ne de olsa sonuçta hiçbir şey kendi olduğundan başka bir şey olamaz...”

Hâlâ ‘kendi’ inançlarımı savunmaya çalışıyordum; ama ne denli kök salmış olursa olsunlar, ayakta kalamayacaklarını biliyordum. Dreamer’ın vizyonu karşısında yıkılmaya mahkûmdular. Her zaman olduğu gibi bu kez de, yine öngörülemeyecek kadar şaşırtıcı bir şey, O’nunla birlikteyken apaçık kavranır hale gelecek, zamanımı ve nasıl olacağını bilmememe rağmen, kaçınılmaz olarak gerçekleşecekti. Ve bu değişim her ne kadar beni korkutuyor olsa da, onu özlemlerle bekliyordum. Sonunda bu gerçekleştiğinde, daha net, daha sınırsız ve çok daha üstün bir dünya vizyonuna yer açabilmek için, varlığımı kuşatan duvarların her türlü ölçüğün dışına ötelendiğini hissediyordum. Hâlâ kafamın karışık olduğunu görünce, dünyanın genel geçer betimlemesine bir can alıcı darbe daha indirerek, “*Biz ancak ne olduğumuzu görebiliriz!*” diye ekledi. Ardından, kendisine özgü nüktedanlığını bir parça alaycılıkla birleştirerek, “*Bir azizle de karşılaşsa, hırsızın gözü daima onun cebinde olacaktır,*” dedi.

Bu nüktesi benim için çok aydınlatıcı olmuştu. Aklım bir süre daha bu komik ve öğretici görüşe takılı kaldığında, Dreamer irdelediği konuya çoktan dönmüş, ne denli önemsiz olursa olsun konudan böylesine sapmış olmamın kendisini engellediğini – buluşmamızın amacının çok dışına çıktığımızı– söylemek istercesine, biraz da haşin bir bakışla bakıyordu bana..

“*Sıradan bir hayatın derinlere kök salmış vizyonundan uzaklaşmak, ancak Okul ile karşılaşmakla mümkün olacaktır...*”

“*Aldatmacı tasvirlerinin arkasındaki dünyayı bir gün görebilmek de ancak ‘Okul çalışması’ ile mümkün olacaktır.*”

“*Uyum içindeki bir görüşe, bir bütünleşme haline, bir gün ancak ‘Okulla bütünleşmiş kişi’ erişebilecektir. Ve dünyayı yine uyum ve bütünlük içindeki bu görüş iyileştirecektir.*”

3 Altüst etmeyi öğrenmek

Dreamer bana, üstün nitelikli kişilere özel eğitim veren okulların, her çağda ve her toplumda daima var olduğunu açıkladı. Bu okulları farklı kıldığı sanılan felsefi ve kültürel

ayrılıklarının ötesinde, bu 'okullar' aslında tek bir Okuldu. Bunları tekdüze bir sesle anlatırken, düşünceleri tüm çağların ve kültürlerin üstünden geçmekteydi.

Bu okula 'Varoluş Okulu' adını vermiş, onu, düşleyebilen ve parlak hayali varlıkların amaçlarını daima geliştirebildikleri, düşleyenler için bir evrensel yetiştirme alanı olarak açıklamıştı. Dreamer, ayrıca bunun bir "dönüşüm okulu" olduğunu söyleyerek ona yepyeni bir tanım daha getirdi ve sonra sustu.

Çaydan yükselen nefis kokulu buğuyu derin derin içine çektikten sonra, kısık bir sesle, "Henüz başkalarına egemen olmadan... önce kendilerine egemen olmayı öğrenecekleri... Tanrılar Okulu..." Dövüşen bir savaşçının attığı naraya dönüşen sesi, tüylerimin diken diken olmasına neden oldu. "Bir altüst etme okulu," dedi, "Fikirlerin, inanışların ve en önemlisi, ölümün kaçınılmaz olduğu düşüncesinin altüst edileceği yer. Ölüm gerçeğe, uyuma, güzelliğe karşı dirençtir. Ölüm, gerçeğin içinden geçemeyen her şeyi yıkıp döker. Eğer vücudumuzun her bir hücrelerinde biz gerçeksek, o halde asla ölmeyeceğiz."

İnsanlığı, aralarında sonsuzluk kadar uzaklık bulunan iki ayrı türe ayıran Homeros'un zamanından da önceki klasik çağ düşünce geleneğini anımsadım: Kahramanlar, düşleyen bir insan soyunun örnekleri, yani olanaksız olanı somutlaştıranlar ile iradesiz, düş'süz ve yüz'süz bir çoğunluğun oluşturduğu 'diğerleri'. Antikçağ düşüncesine hâkim olan Sonsuzluk Yasası'nın rehberliğinde yaşam sürenler büyük ve muhteşem bireysel bir maceradan geçerken, anlamsız ve sıradan bir yaşama boyun eğen diğerleri ise rastlantısallık ve durum yasası ile çizilmiş bir kaderin peşi sıra ilerliyorlardı.

Çok eski çağlardan bize ulaşmış en önemli efsanelerde 'Okul'la karşılaşmış kişilerin başarı öykülerinin anlatıldığı fikri beni oldukça etkiledi. Gezgin ozanlar tarafından dilden dile aktarılacak günümüze taşınmış olan bu destanlarda onların başarıları, onların canavarlarla ve dev yaratıklarla mücadeleleri, aslında kişinin kendi ruhsal dünyasına ve varoluşunun en karanlık, en gizli kıvrımlarının içine yaptığı yolculuğun, yani 'dönüş yolculuğu'nun, en kayda değer evrelerinin anlatıldığı öykülerdir. Dreamer'ın bana anlattığına göre, yaşamın en saklı alanlarında, yani olumsuz duyguların köpürdüğü ve yıkıcı fikirlerin suçluluk duygusuyla çağıldadığı unutturucu Lethe ırmağında, bu canavarların, bayağılığın, ölümün ve her bir yenilgimizin kaynağını buluruz.

"En önemlisi, tenimizin altına yerleşmiş olan düşmanı ele geçirmemizdir. Kazıyı bitirir bitirmez onu yine orada bulacaksın, hatta daha göz boyayan, bu kez daha güçlü, daha dik başlı bir halde olacaktır. Antagonist seninle büyüyor! Binlerce değil, tek bir düşman vardır, tıpkı tek bir zaferin olması gibi... bu zafer elbette kendine karşı olandır.

'Dönüş yolu' kişinin kendi geçmişini iyileştirmesi için çok büyük bir fırsattır," dedi ve bakışlarını meydanda, ikiz kiliselerde, asillerin saraylarında ve antik dikilitaşın çevresindeki heykellerde gezdirdi; onun etrafında toplanan insan kalabalığını seyretti.

En akılda kalıcı özdeyişlerden birini kurgulayarak, "Dünya geçmiştir," dedi. "Her kimle ve her neyle karşılaşırısan karşılaş, o hep geçmiştir. Şimdi gözünün önünde bile olsa, gördüğün ve dokunduğun her ne varsa durumların elle tutulur, gözle görülür halidir.

Past is dust. Geçmiş küldür. Şimdi şu anda gördüğün ve dokunduğun dünya, sen olan her şeyin maddeye dönüşmüş halidir. Düşüncelerinin daha önceden onaylamadığı hiçbir şey yaşamında karşına çıkamaz.

Dünya tozdur. Öyleyse, üfle gitsin."

Dreamer kalkmak istemişçesine sandalyesini bir parça oynattı. Bu hareketiyle yeni düşüncelerine ayak uydurma çabalarını birdenbire kesmiş oldu. Mideme oturmuş bir yumru vardı. O yerinde duramayan, durduğu yerde çağlayan taze şarabı eski inançlarının tulumuna boşaltmak istiyordum. Bu engin okyanusu, O'nun her bir darbesiyle kırılıp paramparça olan mantık sınırlarımın içinde tutmayı istiyordum. Dreamer'ın öğretisinin

varlığının sürekli daha derinlerine işleyerek eski dengelerimin daha tehlikeli, öldürücü hale geldiğinin kanıtlarını görmezlikten gelerek, boş, anlak zihin yormalarımın içinde yitip gidiyordum.

Bu arada Dreamer ayağa kalkmıştı. Yaptığı bir işaretle, bana sessizce, kendisini izlemem için davet etti. Canım, sözlerinin havayı titrettiği o huzur dolu yerden ayrılmak istemiyordu. Bilginin içinde saklı tutulduğu eski bir tapınağı, taştan kutsal bir mezarı terk ediyor gibiydim. Bu buluşmamızın her ayrıntısı hücrelerime kazılı olarak kalacaktı: kafenin yiyeceklerle donatılmış masaları, garsonların hareketleri ve hatta fırından taze çıkmış, pirinç tanecikli kremalı pastalar.

Birlikte meydanı geçtik ve O'nun bir kiliseden içeri giren adımlarını izledim. Ana salonu baştan sona geçtik, sunakla yan holün arasından geçerek, küçük bir şapele girdik. Gözlerim, loş ışıkta karşılıklı duran iki büyük yağlıboya tabloyu zorlukla seçebilmişti. İçeri şöyle bir baktım, bulunduğumuz yerden kilise tamamen boş görünüyordu. Dreamer, ışıkmetreye bozuk para atmamı söyledi. Güçlü bir ışık demeti, yağlıboya tablolarının üstüne düştü. Tablolara, şapelin tam orta yerinden, her iki tabloya eşit uzaklıktan bakmamı söyledi. Dediğini yaptım ve bu iki başyapıtı dikkatle inceledim.

Soldaki, Aziz Pietro'nun baş aşağı çarpmıha gerilişini, diğeri ise Aziz Paolo'nun Şam yollarına düştüğü zamanı gösteriyordu.

“Bu tablolar rastlantı sonucu birbiriyle karşı karşıya durmuyorlar,” dedi. “Birbirlerine, tek bir mesajla, ayrılmaz bir biçimde bağlanıyorlar.”

Dreamer sustu ve bir süre ikimiz de sessiz kaldık. Bu suskunluğu, bu simgesel sır üzerinde düşünmeye ve onu çözmeye çalışmaya çaba göstermem için bir davet olarak yorumladım. Epeyce bir zaman geçmesine rağmen tüm çabalarım sonuçsuz kalmıştı ki, Dreamer beni çıkmazdan kurtararak, bu iki tablonun, altüst etme düşüncesini yansıtan en güçlü ikonografik resimler olduklarını açıkladı.

“Bu iki şaheser, büyük sorumluluk Okulunun engin düşüncesini, soluk aldığını göstermektedir,” dedi. “Ancak böyle bir Okul binlerce yıllık önyargılar ve inanışlarla mücadele edebilir, eskiçağ insanına özgü zihinsel çekim dizilerini alaşağı edebilir, onun kavgacı yanını tamamen iyileştirebilir ve içinde taşıdığı ıstıraplarından onu sonsuza dek özgürleştirebilir.”

Vision and reality are one and the same thing.

Görüntü ve gerçeklik tektir ve birbirine özdeştir. Dünya senin yansımandır. İnanışlarını altüst et, o zaman dünya bir gölge gibi senin peşinden gelecektir. Gerçeklik yeni bir görüntünün biçimini alacaktır.”

Işıkmetre süresini doldurdu, ışıklar söndü ve tablolar kınına sokulan iki kılıç gibi karanlığa gömüldü. Mum kokulu loş ışıkta, Dreamer'ın anlattığı bin yılı aşkın zamandır sessiz kalmış Okulun olağanüstü öyküsünü dinledim. Sözleri yerini uzun süren bir sessizliğe bıraktı ve ardından gizemli bir havada, artık Okulun sesini dinleme zamanının geldiğini söyledi. Ağzım açık kalmıştı. Yüzyıllar sonra, üstlendiği görevi açıklamak üzere ortaya çıkmış, bin yıldır nefes alan bir okulun varlığını düşününce yıldırım çarpmışa dönmüştüm. İşte o sırada Dreamer bana efsanevi bir savaşı-keşişten ve kaybolmuş çok değerli bir elyazmasından söz etti. *“Gerçeği kitaplarda bulacağına inanan sen ve senin gibiler için bu eski Okulun izlerini araştırmak yararlı olacaktır,”* dedi. Sonra sesi buyurgan bir havaya büründü.

“Bu elyazmasını ara!” dedi.

Ses tonunun sertliği ve kesin emreder vurgusu bir tarafa, bana vermekte olduğu görevin önemini iliklerimde hissettim. Bundan dolayı O'na minnettardım. Yemin kadar ciddi, kocaman bir 'evet' derken göğsüm kabarıyordu. Kendimi bütünüyle bu araştırmaya verecektim. Bu görevi her düşüncümde, yabancı olmama ve son derece dâhiyane

bulduğum bir dünyaya beni yolculuğa çıkaracak olma coşkusu da içimde o denli büyüyordu. Dreamer benim yine eski yollara girdiğimi ve bir akademisyenin kalıbı içine düştüğümü görerek, “*Bir gün dışarıdan alınacak hiçbir şeyin olmadığını anlayacaksın; bildiklerine ekleyebileceğin hiçbir şey olmadığını, öğretilerin ve deneyimlerin senin anlama düzeyine herhangi bir şey katmayacağını göreceksin. Gerçek bilgi sadece ‘hatırlanabilir’.*”

Bir kişinin bilgisi kendisinden ne daha büyük olabilir, ne de daha küçük. Bir kişi yalnızca ne olduğunu ‘bilir’.

Her şeyden önemlisi, bilmek var olmak demektir. Var oldukça, ‘bilirsin!’”

Bunların ardından, Dreamer bana zaman dışındaki bir hafızadan; sonsuz bilgiyi içeren, durumlardan ve düzeylerden oluşmuş bir ‘dikey hafıza’dan bahsedecekti. Bu, her insanın sahibi olduğu bir demirbaşdır, her birimiz ona sahibiz, ama kaybettik, ona erişecek anahtarlar yine yürekte saklı.

Döşemenin eski mozaikleri uzadı ve aramızdaki mesafe açılmaya başladı; önce azar azar, derken tamamen gözden kaybolana dek sürdü. Söylediği son sözlerine kulak verirken, O’nu yitirdiğim duygusuyla içime bir ateş düşmüştü.

“Bilgi, insanın devretmesi mümkün olmayan, vazgeçilmez malıdır. En az insan kadar eskidir. Ekleyecek hiçbir şey yoktur, ama bilebilmek için elenecek çok, çok fazla şey vardır.”

Çok uzun zamandır beklediğim bu sözleri kana kana içtim; onları biliyordum. Tenimdeki belli belirsiz bir ürperti, aslında her şeyin içimde, yüreğimde saklı olduğu duygusuna eşlik etti. Ben mükemmel ve evrensel bir sistemdim. Tek tek ve bütün olan her şeyle aramda bir bütünleşme, algı ve ilgi hissettim. Yıkılmaz olmanın, Dreamer’ın mükemmelliğinin sarhoşluğunu yaşıyordum. Bu bütünlüğü etkileyecek ya da bozacak hiçbir şey yoktu.

“O elyazmasını bul!” diye yine sıkıca tembihledi. Yüz hatları yok olmaya başlamıştı bile. *“Onu bulduğunda yeniden görüşeceğiz!”*

4 Lupelius

Hemen daha o gün, Dreamer’ın sözünü ettiği eski okulu ve elyazmasını araştırmaya başladım. Benden bulmamı istediği kitap, bir keşiş-filozof olan Lupelius tarafından 9. yüzyılda yazılmış, ‘School for Gods’, ‘Tanrılar Okulu’ adını taşıyan elyazmasıydı. Karanlık çağlarda özgür bir ruh olan Lupelius, o dönemde eğitilmiş kişilerin sığınağı, kültürlerin ve geleneklerin kavşağı, her türlü savaş ve çekişme altında inleyen İrlanda’da doğmuştu. Lupelius’un yaşantısına dair çok az şey bilinmekte olup, bu bilgilerin de kesinliği konusunda şüpheler vardır. Benim de ulaşabildiğim belgeler sayılıydı ve bunlardan bazıları güvenilir bile değildi. Lupelius, ergenlik çağından itibaren, babası tarafından savaş sanatları konusunda eğitilmesi için en iyi hocalarla ve onların disiplini altında çalışmıştı.

Henüz bir delikanlıyken manastır yaşamını kabul etti ve o dönemde her Hristiyan toplumdaki her münzevinin gittiği Bet Huzaye’de (bugünkü Kuzistan dağlarında) inzivaya çekildi. Dinsel ve ruhsal eğitimine ilişkin olarak, daha sonra oraya yakın Şaban Rabbur manastırına girdiğini, buradaki olağanüstü kütüphanesine kapanarak yutarcasına Kutsal Yazıtları, Yunan tanrılarını ve Origen’den Apemea’lı Yuhanna’ya, çöldeki rahiplere dek her çağın büyük mistik öğretilerini öğrenmeye çalıştığını biliyoruz. Sonraki haftalarda akademisyenlerden oluşan ortaçağ felsefesi konusunda bilgi ve deneyim sahibi kişilerle yaptığım uzun sohbetler sonucunda Lupelius’un tek eseri olan orijinal elyazmalarına dair

tüm izlerin yüzyıllar önce silinip gittiğine bir kez daha emin oldum.

Büyük üniversitelerin kütüphanelerini araştırmaya gittim, felsefe okullarıyla bağlantılar kurdum, akademisyen ve araştırmacılarla buluştum, araştırmalarımın çapını Avrupa'ya kadar genişlettim ama sonuç değişmedi. Sonunda, bir başka izin peşinden İrlanda'nın Dublin kentindeki Wrighter's Müzesi'nde, ona dair bilinen tek bir kopyanın bulunduğunu öğrendim. Ne var ki bu kopya da kum saatinin tanecikleri altında, çok uzun bir zaman önce kaybolmuştu.

Karşılaştığım engeller ve zorluklar karşısında, sanılanın aksine kararlılığım ve araştırmalarımın olan inancım daha da büyüdü. Bu kayıp öğretinin izinde her ipucu, her yeni karşılaşma varlığını daha da düzene sokuyordu.

Yaşamımda nereye ait olduğunu bilmediğim kırık dökük parçalar, tıpkı bir yapbozun etrafa saçılmış mozaik taşları gibi, bir resmin ana hatlarını izliyormuşçasına, yaşamımdaki yerlerine ulaşıyor, varlığını yeniden bir bütün haline getiriyordu. Bu elyazmasını bulmak ve Dreamer'a geri dönmek, artık tek uğraşım olmuştu. Aslında O'nu yeniden görebilmemin başka da bir yolu yoktu. Bana yüklediği araştırma sorumluluğunu sürdürme enerjim de her seferinde bu düşünceyle tazeleniyordu.

Her geçen gün parça parça toplayarak biriktirdiğim bilgi yığınının ve binbir zahmetle bir araya getirdiğim Lupelius felsefesini oluşturan parçacıklardan, yüce bir Okulun düşüncesi ve onun özgün niteliği, tıpkı ölümsüz bir şehrin sağlam surları gibi yükselmekteydi. Binlerce yıl öncesine dayanan bu öğretinin kırıntıları, o çağın toplumsal ve ahlaki değerlerini parçalayan medcezirle çılgılık gibi yükselen aynı ışığı bir kez daha filizlendiriyordu.

Dünyanın bir hizmetkârı olan Lupelius karakteri, kısa sürede etkilemişti beni. Araştırmalarımın başından beri, bu bilinmeyen filozofa karşı giderek büyüyen bir hayranlık duyuyordum.

Ona ve görevine yaklaştıkça, bu düşünürün tek başına insanların ve olayların içinden çölde yükselen bir kule gibi ne denli sivrildiğini daha iyi görüyordum. Okulu, cehalet ve boş inançlar denizinin orta yerindeki kayalık gibi dimdik ayakta duruyordu. Düşüncesi, suçların ve felaketlerin ilmek ilmek dokunduğu bir tarihin içinden geçen altın bir ip gibiydi. Yaşantısına dair pek fazla bilgiye ulaşamamıştım; sadece bir dönem Fransa'da Kral Dazlak Charles'ın maiyetinde yaşadığını biliyordum. Lupelius kesinlikle eşsiz bir karakter, sadece kendisiyle kıyaslanabilecek bir filozof, bir eylem adamıydı. Belli başlı alışkanlıkları ya da âdetleri yoktu. Söylentiye göre, günlerce uyumadan durabilirdi. Aslında onun uyuduğunu gören de yoktu. Öğrencilerine, "Uyku, sizi hem akılcı hem de bedence güçsüzleştirir," der ve İrlandalılara özgü şakacılığıyla eklerdi, "Uyku yalnızca kötü bir alışkanlıktır."

Onu diğerlerinden ayıran en tuhaf huyu ise Avrupa şehirlerinin en tehlikeli ve her anlamda izbe ve bakımsız pazar alanlarını amaçsızca dolaşmaktı. Buralarda, görünüşe göre en olumsuz koşullarda, öğrencileri düşünmenin ve hissetmenin farklı biçimlerini keşfetmeye, zihinsel kalıplarını kırmaya davet ederken, dünyanın onlarda var olan bayağı tasvirlerini altüst ederdi. Onun bu göz alıcı çılgın düşüncesi sayesinde, dolandırıcıların, katillerin, kurnazların karanlık dünyası, pusu üstüne pusu kurdukları pazaryeri, bir anda mükemmel bir okula dönüşürdü. Öğrencilerinin kök salmış inançlarını kökünden kazımak ve ruhsal dünyalarındaki duygu bataklığını kurutmak için dâhiyane yöntemler uygulardı.

Onun okulu, sıradışı kişiler, yenilmez savaşçılar yetiştirirdi. Lupelius, sürekli bulduğu fantastik eğitim yöntemlerini ve saflaştırma tekniklerini kullanırdı. Kendisini bir köle, serseri, politikacı, banker, zengin bir tüccar giysisi altına saklar, rollerinin stratejisini kendi kullanım amacına göre belirlerdi. Lupelius, bir kralın tacı veya bir keşişin cüppesini giyer, öğrencilerine de aynılarını giydirir ve bunun esiri olmadan, sadece unutmadan bir

oyun olduğunu ve ‘bu rolü’ nasıl oynayacaklarını, tüm inceliklerini keşfetmek yoluyla, en ince ayrıntısına kadar öğrenmelerini sağlardı. Onları, eşkıya ve suçluların kol gezdiği korkunç tüccarlarla bir arada olacakları çarşıya götürür; insanlığın en zavallı kesimlerine girmeye yüreklendirir ve neredeyse hiç dönüş olasılığı bulunmayan çok tehlikeli serüvenlere atılmaya zorlardı. Lupelyanlar nedenlerini bile bilmedikleri, tuhaf çatışmalara, ihtilallere ve uzak ülkelerdeki manasız savaflara birer paralı asker gibi gönüllü katılırlardı.

Onlar savaş meydanlarına ne zayıfı ya da mazlumu korumak için, ne soyut ilkeleri ya da ideolojileri savunmak için, ne de düşmanlarının düşmanlarını yenmek ya da onların öcünü almak için girerlerdi; onlar kendilerinin efendisi, yazgılarının belirleyicisi olmak için savaşırlardı.

“Gerçek savaşçılar başkalarının üstünde hâkimiyet kurmak ya da onları kontrolleri altına almak için savaşmazlar. Ve onlar asla bir zafer kazanmak, sömürge ya da ganimet sağlamak uğruna da savaşmazlar, onlar kendileri için gerçekten önemli olan tek bir şeyi, kendi içsel özgürlüklerini kazanmak uğruna savaşır.”

Lupelius’un öğretisi iradenin geliştirilmesine dayalı bir yıkılmazlık eğitimiydi. Amacı, bütün kısıtlamalardan kurtulup özgürleşmekti.

‘Free forever from all human conditions and natural limitations’

Lupelyanlar ‘İnsanın tüm koşullarından ve doğal kısıtlamalarından ebediyen özgür olması’na dayanan ‘kendi kendinin efendisi olma’ sanatını uyguluyorlardı.

En yüce zafer ‘kişinin kendisini yenmesi’ idi; hiçbir dış olayın ya da koşulun kendi içinde yaralar açmasına ya da benliğini karalamasına izin vermemekti. Lupelius öğrencilerini, en zor koşullarda bile sessizliklerini ve dinginliklerini korumak üzere eğitmişti. Kendi içlerinde ne denli bütün olduklarını görmeleri için, onları üzen ve onlara yönelik bu saldırının nedenini bulmaya zorlardı. Yollarının keşiştiği salgın ve bulaşıcı hastalıklara yenik düşmüş şehirlerden ve deniz aşırı bölgelerden bile hep sağ salim çıkarlardı. Lupelius, “Dürüstlük ve saflık bir savaşçıyı yıkılmaz kılar ve böylece en büyük kötülükler bile ona işlemez olur,” derdi.

Lupelyan mistiklerine özgü, kişinin ruhunun içine işlemiş tutkulara ve dışarıdan gelen düşüncelere karşı kayıtsız kalmakla Stoacıların öğütlediği duyumsamaz olmak (*apatheia*) arasındaki farkın ne olduğunu irdelemeye çalıştım. Lupelius ise duyumsamazlığı, bütünlüğün yeniden kazanılması, yani insanın unuttuğu doğal bir durum olan benliğindeki bütünlüğü yeni baştan kullanması olarak açıklıyordu. Bizim dışımızda herhangi başka bir şeyin olmadığı inancıyla, dışardan ve içerden kaynaklanan gereksiz durumların ağırlığından kurtulan ruh bir boşluk yaratır ve bu boşluktan da doğal bir hareket gibi sonsuzluğa, ölümsüzlüğe ve sınırsızlığa doğru durmadan ilerleyen bir “olma hali” ortaya çıkar.

“Yaşantımızda kısaca ‘dünya’ olarak nitelediğimiz, yaşamımızı ilgilendiren tüm olaylar ve durumlar kendi yansıttığımız görüntülerdir. Bunun bilincindeyse, sadece yaşam, bolluk, güzellik ve zafer yansıtabiliriz. Eğer her an uyanık ve dikkatliysek, özgürlüğü, yani engelleri olmayan, sınırsız, yaşlılık, hastalık ve ölümün yer almadığı bir dünyayı yansıtabiliriz.”

Lupelius’un okulu beni büyülemişti. Öğrenmek için dersimi tutkuyla çalışıyordum ve onu seviyordum. Sanki oradaydım ve aynı havayı soluyor gibiydim. Gözlerim açık, onu düşlüyordum. Düşlemeyi bilen tüm bu insanlar: kadınlar, erkekler, savaşçı-öğrenciler, tinsel bir savaşın yalnız kahramanları benim gözümde eşsiz bir cesaretin ve kararlılığın yenilmez örnekleri, sıradışı kişileri idi. Onların ödün vermez bir şekilde kendilerini ele

geçirme çabaları sırasında gösterdikleri olağanüstü çılgınlıklarını ve coşkulu arayışlarını hayranlıkla inceledim.

Araştırmamı hiç ara vermeden sürdürürken, Kutsal Roma İmparatorluğu'nun yavaş yavaş katmanlarına ayrıldığı, Büyük Karl sonrasındaki o karışık dönemde paralı askerlik yapan pek çok kahramanın, Lupelius'un kimliklerini gizlemiş öğrencileri olduğunu gösteren sağlam kanıtlar buldum. Bu savaşçı-keşişler, kendilerini asla göstermeyen, yenik savaşları görkemli zaferlere dönüştürebilen, eşsiz kahramanlık destanlarının efsanevi önderleri oldular.

Araştırmalarım bir noktada kilitlendi. Binbir güçlükle topladığım o çok az bilgiye, haftalarca tek bir bilgi ekleyemedim. Ve sonunda, bu efsanevi elyazmasını bir gün bulabileceğime olan inancımı ve böylece Dreamer'a geri dönebilme umudumu da yitirmiş bulunuyordum.

Bir gün, bu kayıp öğretinin izleri üstünde yaptığım kısa bir gezinti sırasında, araştırmamda bana yardımcı dokunabilecek, Domeniken tarikatından engin bilgiye sahip bir rahibin varlığını öğrendim. Ayrıca bu kişi, Kilisenin ortaçağ tarihine ilişkin olağanüstü bir eserin de yazarıydı.

5 Peder S. ile karşılaşma

Uzun süren araştırmalarım sonunda bana Hristiyan öğretisinin yaşayan rahiplerinden biri olarak önerilen bu kişiyle randevuma birkaç dakika erken gitmiştim.

Peder S. eski bir Karmelit manastırında yaşıyordu. Ciddi ve koruyucu ufak tefek rahibelerden oluşan bir topluluk, bilimsel çalışmalarla ve düşünmekle geçen yaşlılığında onun bakımını üstlenmişti. İki rahibe beni küçük bir ilkyardım odasına götürdü ve orada onu ayakta bekledim.

Yarı açık duran pencereden, büyüleyici avlunun bir köşesini görebiliyordum. Sütunlu girişin milimetrik geometrisi ile huzur dolu sessizliğin arasında uzanan çimenli yolun sonundaki eski giriş kapısından manastıra girerken başka bir zaman dilimine açılan özel bir kapıdan geçiyormuşum duygusuna kapıldım. Aklıma hemen Napoli'nin uzak bir köşesindeki, Collegio Bianchi'nin avlusu geldi. Sundurmalar arasındaki koşuşturmaların, bağırışların ve kovalamacaların sesleri havada çınlıyordu; yemekhaneden yayılan kokuyu alabiliyordum ve zihnimde çocukluğumun Barnabite'ler arasında geçen o günlerinden binlerce anı canlanmıştı.

İçeri giriş iznim tam vaktinde geldi. O büyüleyici adadan ve beni görmeye gelmiş birkaç okul arkadaşımдан güçlükle ayrılmıştım. Gülen yüzleri soldu ve hafızanın gizemli ormanında, nöronların arasındaki yerlerine geri döndüler.

Bana yolu gösteren mikroskobik ölçülerdeki bekçi-rahibelerden biri, "Peder S. Hristiyan ortaçağı hakkındaki muazzam eserinin yeni bir cildini tamamlamakta," dedi. Ses tonundaki sert ifade, ziyaret ettiğim kişinin zamanını ve sabrını özenle kullanmam konusunda bir uyarı niteliğindedeydi, bunu çabucak anlamıştım.

Basamaklarının her iki yanında uzanan duvarlarından taşan kitap yığınları yüzünden ancak bir kişinin geçebileceği, son derece dar ve yukarıdan bakıldığında bir salyangozu andıran döner merdivene doğru ilerledim. Yukarı çıkarken, basamakların yerine ne olduğunu bilmediğim bambaşka bir şeye tırmanıyormuşum hissine kapıldım. Bu simgesel sahnedeki her ayrıntı, sanki beni uyarmak için oradaymış gibi duruyordu.

Birazdan Hristiyanlık dünyasının en önemli düşünürlerinden biriyle karşılaşacaktım. Bu düşünce beni, bir tür korku dalgasının içine sürükledi; daha çok pişmanlık yüzünden ya da beklenmedik bir anda insanı sarıveren bir melankolinin yarattığı az da olsa ıstırapla

karışmış, daha çok saygıdan kaynaklanan bir korkunun ürpertisiyle kapladı. Ne de olsa bu, kendim için her zaman çok istediğim, araştırma ve incelemeye adanmış bir yaşantıydı. Kitaplara ve öğretmenlere olan körü körüne inancım, içimde birdenbire dolup taşmıştı.

Dreamer'ın ciddi ve durumumu tanımlayan sözleri tam da gereken zamanda zihnimi doldurdu: *“Bildiklerine ekleyebileceğin hiçbir şey yok. Gerçek bilgi sonradan edinilemez, o yalnızca ‘anımsanabilir’.”*

Hastalığımı biliyordum, öğrenmiştim: Dünyaya bağımlı olmaya ve özellikle de kitaplardaki bilgiyi putlaştırmaya yatkınlık. İşte bir kez daha dışarıdakini tanrılaştırıyordum. Henüz o adamı tanımamıştım, ama şimdiden onu patronum olarak ilan edivermiştim, çünkü benim için, bir put bile olsa, kendimi onun karşısında bulmuş olmam yeterliydi.

Peder S.'yi, bu kez de entelektüelliğin kapanına sıkışmış ve hatta düş'lemeyi unutmuş bir insanlığın öncüsü olarak gözümde canlandırmıştım. Hristiyanlığın, unutmuş, kendi tepe noktasına kitaplarla var olan okuyan, yazan, adı geçen insanları ve gururunu koymuş bir örneği. Dreamer, *“Dünyanın bütün kitapları, varlığın tek bir atomunda saklıdır,”* demişti. *“Kitaplar sendeki bilgiye hiçbir şey ekleyemezler; sen onlardan hayata ulaşamazsın. Bilgi senin varlığından gelir. Varoldukça, bilirsin!”*

Güçlü bir ses, kitaplar arasında açılmış bir yarıktan yankılanırcasına, “Buyurun,” demişti; tonlaması, yüksek perdeden ilahi okur gibiydi. Oysa beni rahat etmem için davet eden ses öyle yakınımından gelmişti ki, bu da bana birazdan gireceğim odanın mütevazı boyutlarda olduğunun mesajını veriyordu.

Son birkaç basamağı çıkarken, bir savaştının, gücünü kestirebildiği olası bir tehlike karşısındaki hali gibi, ben de, bir yumruk gibi, benliğimi toparlamak suretiyle duruşuma çekidüzen vermekteydim. Ama Dreamer'ın söylediği sözler bir kez daha araya girdi: *“Herkes insan zekâsında bir aşamayı doldurur ve daha üstteki aşamaların önündeki bekçidir...”*

Olduğun gibi kalırsan, her karşılaşma senin için bir fırsat, bir adım daha ileriye gidebilmek için ayağını basabileceğin bir basamak olacaktır. Unutursan, kendini yaşamının korkunç karmaşasının içine seni gerisingeri fırlatacak senin dışındaki sanal bir oyunun kapanına sıkışmış bulursun.”

Peder S. oluşun bir kapısıydı. Burada aslında karşılaşacağım kişi, bana kesinlikle varoluşun merdivenlerinde hak ettiğim yeri verecek olan bir Minos'tu, bir gözlemci-bekçiydi.

Alçalıp yükselen dalgalarla masayı kaplayan kitap yığınlarının arasından yaşlı bir adamın usturaya vurulmuş, dazlak, koca kafası çıktı. Uzunca bir süre beni dikkatle süzdü.

Kara gözleri gerçek olamayacak kadar genç görünüyordu; onların kendisinin olmadığını, ödünç alınıp bu yaşlı yüze yerleştirildiklerini düşündüm. Sanki olağanüstü bir nedenden dolayı, bedeninin geri kalanı tümüyle biyolojik yazgının ellerine bırakılmışken, bu gözler, nasıl olmuşsa, yaşlanma sürecinden kaçmanın bir yolunu bulmuş gibiydiler. Bunu fark ettiğimi anlamıştı. Yavaşça gözkapaklarını indirdi. Bir kaplumbağanın kabuğuna çekilmesi gibi onların üstünü örtmüştü. Gözlerini yeniden açtığında, bu kez yaşlı bir adamın bakışları vardı.

Konuğunu törenselleşen bir tarzda karşılayan bu adamın yüzünde yakaladığım, öğretmene özgü ciddi ifade de yine şaşkınlığımı pekiştiren bir başka çelişkiydi. Bu karmaşık duygular, arka planda, aramızdaki mesafeyi anımsatırcasına görüşmemiz boyunca havada asılı kaldı.

Ses tonu, giyimi ve hareket tarzı, karşılıklı etkileşimimizin kurallarını belirliyordu. Belli ki, Peder S. bir araya gelişimizin amacını ve görüşmenin içeriğini çevreleyen sınırları saptamak istiyordu.

Elini sıktım. Aldığım enerji bakışlarında yakaladığım enerjiden farklı değildi. Peder S. beni incelemekteydi. Gülümsemesinin arkasına gizlese de, beni sınıflandırmak üzere, derinlerime saldırdığı bir sondayla hakkımda bilgi topluyor ve beni değerlendiriyordu. Konuştu, akademik bir canavardan çok genç bir iş adamına benziyordu. Bu, büyük bir olasılıkla Peder S.'nin pek sık rastlamadığı bir insan türüydü.

“Sizin hakkınızda sadece ahlaki felsefe ile ilgilendiğinizi ve bir Amerikan üniversitesinden... New York'tan geldiğinizi biliyorum... tabii yanılmıyorsam,” dedi. Bunları söylerken, doğası ve profesyonel tutumundan uzaklaşıp, ‘sadece’ sözcüğünü azarlar gibi söylemişti.

Birkaç gün önce Fordham Üniversitesi'nden gönderilen bir mektubun kopyasını uzattırırken, “Ben ‘İş Yönetimindeki Ahlaki Değerler’ konusuyla ilgileniyorum,” diye nazikçe sözlerini düzelttim. Bu belge, benim iş yönetimi branşında bir öğrenci, bir araştırma görevlisi olduğumu doğruluyordu. Zaten bu buluşmayı da referanslarım sayesinde sağlayabilmişim. Bu rolde çok rahat davrandığımı hissediyordum. Sustum. Kendisine hakkımda daha fazla bilgi vermeden, onu bu hafif rahatsız edici durumda, merak ve konuya yabancı kalma arasında, işini pek kolaylaştırmadan bırakmayı yeğlemiştim.

Mektubu okurken yüzünde giderek artan bir ilgi ifadesi yakalamıştım. Bu ifade Lupelius üstüne araştırmalarım hakkındaki açıklamalarımı ve bu buluşma sayesinde söz konusu araştırmalarımı ileriye götürebileceğime dair ümitlerimi öğrendiğinde açıkça irkildiğini gösterene dek sürdü. İşin aslını öğrendiğinde, göstermekte olduğu duygusal tepkiyi büyük bir özenle kontrolü altında tuttu ve yalnızca bu konuyu, bilinen tüm bilim çevrelerinin dışında kalan, böylesi sıradışı bir düşünce okulunu seçmiş olmamın kendisinde yarattığı şaşkınlığı göstermekle yetindi.

Kendisine Dreamer'dan hiç söz etmeden, Lupelius'a olan özel ilgimi, iş yönetimine çağdaş bakışta ve yeni nesil liderlerin eğitilmesinde onun düşüncesinin önemli bir etkisi olabileceği gerekçesine bağladım. Bu yaptığım araştırmalar hakkında yüksek beklentilerim olduğunu belirttim ve iş dünyasında, eski düşünce okullarına ait felsefi ilkelerin ve eski değerler sistemine dayalı eğitim yöntemlerinin kullanılması gerektiğinden söz ettim. Beni özellikle ilgilendiren hususun, Lupelius'un öğretileriyle onun yıkılmazlık ve yenilmezlik üstüne araştırmaları olduğunu, çünkü bu niteliklerin askeri alanlardakinden daha sert ve tehlikeli olduğunu ve çağımızın ekonomik meselelerinin çözümlerinde bugün hâlâ önemli olabileceğini belirttim. Lupelius'un okulunun ölümsüzlük üstüne gerçekleştirdiği araştırma ve deneyler, pekâlâ günümüzün işletmelerine de uyarlanabilirdi.

Ekonomi akademisyenleri, dünya çapında endişe verici bir olay karşısında, uzun zamandan beri çaresizdi. “Şirketler uzun ömürlü olamıyorlar. Tüm dünyada şirketler, yalnızca bir elin parmakları kadar zamanı ayakta geçiriyorlar,” diye anlattım. “En büyük uluslararası şirketler, hatta finansman ve ekonomi sektörünün devleri bile, kırk yıldan sonra ayakta kalabilmek için büyük bir uğraş veriyorlar.” Dreamer'ın öğrettiklerini kendi görüşlerimmiş gibi kullanarak, uzun yıllar ayakta kalacak bir şirketin yıllara meydan okumuş bir kurucudan doğabileceği gibi, ölümsüz bir şirketin de ancak ölümsüz bir kişinin düşlerinden doğabileceği inancını savundum.

Dreamer, bir keresinde sevgi/korku kutuplaşması üstüne konuşurken, sevgi sözcüğünün gerçek anlamını, Latince karşılığı olan *a-mors*, yani ‘ölümün olmaması veya ölümsüzlük’ etimolojisinde bulabileceğimizi açıklamıştı. Aslına bakarsanız, ölümsüz şehir Roma'nın adı da ‘amor’ sözcüğünün tersten yazılmış biçimiydi ve bu bir rastlantı değildi. Roma'ya, kurucusunun ona verdiği adın içinde yazılı olarak, ‘ölümsüz’ yazgısı kazanmıştı. Çok yakın geçmişte, sürekli etkin olarak geçen tam 2800. yılını kutlayan

Roma'yı belirtme nedenim, uzun ömürlü bir kuruluşun, kurucusunu ve onun ölümsüz bir varlık olma niteliğini göz önünde tutmadan açıklanamayacağına bir örnek olması içindi (Roma'nın kurucusu Romulus, Tanrı Quirinus olarak tanrılaştırılıp tapınılmıştır).

Peder S.'ye uzun zaman önce kurulmuş başka sıradışı şirketlerden, bin yıllık Windsor ve dünyanın en büyük uluslararası kurumu olan Katolik Kilisesi'nin kendisi gibi örnekler verdim. Yine Dreamer'ın öğrettiklerini kullanarak, zengin bir ekonominin daima ölümsüz bir düşüncenin ifadesi olduğunu belirttim.

*Vision and reality are one.
Görüş ve gerçek birdir.*

Sonsuzluğun bir kısıntısı, bir ülkenin görüşünü açmaya ve ekonomisinin sınırlarını genişletmeye yetecektir. Ölümsüzlük kavramı, bireylerin, kuruluşların ve tüm ülkelerin finansal kaderini yükseltmeye yeterlidir.

Araştırmalarımın ilerlemekte olduğu yön buydu. Bu buluşların çok yakın zamanda, iş dünyasının görüşünü değiştireceğini, bütün üniversitelerin ekonomi fakültelerinde eğitim ve bilimsel araştırmalarda devrim yapacağını iddia ettim.

Peder S.'ye ölümsüzlük kavramıyla ilgili ekonomik teorilerden ve Lupelius'un felsefesinin az da olsa bildiğim kısmından söz ettiğim ölçüde, ilgisi de artıyordu. Global ekonomi arka planda, ülkelerin ve şirketlerin dev boyutlardaki askeri birlikler gibi ekonominin yeni sınırlarını kendi yararlarına nasıl oluşturacaklarını belirlemek için her gün karşı karşıya geldikleri geniş bir savaş meydanı gibi durur. Kazanan, bu çatışmadan ortaya çıkar. Diğerleri, yenik düşenler, üstün gelenin savaş arabasının arkasına zincirlenerek köleliğe sürüklenirler. Onlar yaşayabilmek uğruna, kendilerini yeni efendilerinin yöntemlerine ve diline uydurmak zorunda kalacaklar. Ona hizmet edecekler. Peder S.'nin, devam etmemi istediğini gösteren bir işaretinden cesaret alarak, gizemli keşiş filozof hakkında bildiğim her şeyi ona aktardım. Lupelius ve olağandışı öğretisinin üzerimdeki büyüleyici çekim gücünü ondan saklamadım. Çabucak araştırmamın tıkanıp noktaya geldim. Ayrıca, 'Tanrılar Okulu' isimli elyazmasını bulma çabalarımın ve her iki nüshanın gizemli bir şekilde kayıplara karıştığından söz ettim. Görünüşe göre, Lupelius'un çalışmalarıyla birlikte, onun ölümsüz kişiler Okulunun bütün izlerini silip yok etmek için, ortada kasıtlı bir girişimin olduğuna dair endişelerimi dile getirdim.

6 Lupelius'un öğretisi

Peder S., çenesini göğsüne dayayarak, beni büyük bir dikkatle dinledi. Başını kaldırdığında gözlerinin içi parlıyordu. Tanıştığımız o ilk anda beni çok etkileyen olağanüstü genç gözlerini yeniden gördüm. Ve bu kez onları gizlemeden, gözlerimin içine doğru bakmayı sürdürdü. Üstelik yüzü, 'tanı beni' dercesine, beklentisini yansıtan farklı bir ifadeye bürünmüştü.

Ben de oyundan geri durmadım ve bu son hamlesine odaklandım. Bilmecenin çözümü, gecenin karanlığını yırtan bir yıldırım gibi birdenbire ve göz kamaştırıcı bir biçimde gelmişti. Başım alabildiğine hızla dönüyor, kulaklarım uğulduyordu. Bu adam kendisini yaşlı bir kişi görünümünde gizliyordu. Elbette yaşlılığı bir maske olarak kullanıyordu, stratejik bir maske. Peder S. gerçekte yaşlı olmayan bir adamdı. Yüreğim hızla çarpmaya başlamıştı. Peder S. bir Lupelyandı. Bundan kesinlikle emindim. Bu fark edişim karşısında duygularımı saklayamıyordum. Aramızda kurmaya çalıştığı bu suç ortaklığının bana verdiği gizli hazzın tadını duyumsadım.

Bin yıl uzunluğundaki ince bir halat, amaçlarının gerektirdiği şekilde yaşamasını bilen ve kendini gizleme sanatında ustalaşmış o savaşı nesle bizi bağlıyordu. Bir bukalemun gibi kendisini gizleme yeteneği, Hristiyanlığın kalbinde saklı, kendi dinsel öğretisinin katmanları arasında yaşamasına olanak sağlıyordu. Zaman içinde bir tünel açıldı ve beni Okul kapısının önüne götürmek üzere, bin yılı aşkın sürelik bir zaman kısacık bir anın içine sıkıştırdı. Şimdi karşımda oturan, belki de onun son neferiydi. Bir soru, damarlarımla birlikte atmakta olan şakaklarıma darbeler indirdi. Acaba Peder S., Dreamer'ı tanıyor muydu? Ona 'düş' ile olan buluşmamı ve yaşadığım olağanüstü serüveni anlatmaya can atıyordum.

Peder S., heyecanlı düşüncelerimi keserek ve baştaki ketum halini bir kenara bırakarak, "Lupelius, kendi irademizle vazgeçip bıraktığımız ve yeniden ele geçirmemiz gereken bir hakkın, doğduğu andan itibaren her insanın hakkı olan fiziksel ölümsüzlüğün peygamberidir," diye açıkladı. Ardından, sanki görünmeyen bir kitaptan alırcasına, ezberinden söylemek yerine gözlerini kapatıp sözcükleri okudu: "Beden, ruhun ete bürünmüş halidir. Ruh ne kadar ölümsüzse, beden de o kadar ölümsüzdür."

Okulu anımsamaktan ve yıllardır kendisinin de duymadığını sandığım kendi sözlerini yeniden işitmekten duyduğu sevinci apaçık ortadaydı. Bana düşünceleri nedeniyle Lupelius'un Hristiyanlıktan afroz edildiğini ve yakılmaktan bir mucize sonucu kurtulduğunu anlattı. Onlar için en büyük tehlike, Lupelius'un bir bireyin gerçekleştirebileceklerinin olağanüstü boyutlarda olduğuna ve yaşamın ölüm karşısında son zaferi kazanacağına olan kesin inancıydı. Esas olarak, cemaatin toplu olarak ibadetine dayalı Hristiyan Kilisesi ve diğer bütün dini kurumsal düzenler için, tek tek her bireyi kendi kırılganlığını ve ölümlü yazgısını değiştirmek üzere ayaklanmaya çağıran 'bireyin devrimi' kavramından daha tehlikeli bir düşünce daha olamazdı. Bu düşünce, şeytanlar, ejderhalar ve içteki hilkat garibelerine karşı, insanların şüphe, korku ve acı olarak adlandırdıkları ve Lupelius'a göre de her kötülüğün ve her felaketin asıl nedeni olan canavarlara ve devlere karşı verdikleri mücadeleyi anlatıyordu.

Düzen karşıtı böylesi yıkıcı düşünceler yüzünden, insanların ona saldırması ve eziyet etmesi pek şaşırtıcı değildi. Nitekim Lupelius ve eserinin bütün izleri yok olmuştu. Fakat şimdiki görüşüme göre bu, amansız bir düşmanlığın sonucundan çok, Lupelius'un kendi planladığı bir strateji gereği gerçekleşmişti.

Onun okuluna kabul edilmek, çetin sınavlardan geçmek; Lupelius'un yanında yaşamak ise, uzun süre büyük zorlukları göğüslemeye razı olmak anlamına geliyordu. Lupelius, öğrencilerinin en büyük tehlikelerin arasından sağ salim geçilebileceğini kendilerinin de görmesini sağlayarak, fiziksel ölümsüzlük ve yıkılmazlık üstüne doğrudan bir deneyim geçirmelerini istiyordu. Nitekim onun kutsamasını alarak yola koyulan bütün öğrencilerinin, en küçük bir çizik bile almadan döndüklerine tanık oluyordu.

Böylesi gerçeküstü durumun neye mal olduğunu sordum.

Peder S. gözlerini yarı kapalı tutarak, "Kişinin kalkanı, kendi saflığıdır; hayata ve ustasına olan sevgisidir," diye ezbere okudu. Vereceği yanıt üzerine düşünmekten öte, sanki bir şeyi yeniden hatırlıyormuş gibi göründü. "Lupelius'a göre saflık, insanın sahip olması gereken en önemli özellik ve insanlığın en yüce hedefi olan fiziksel ölümsüzlüğe onu götüren yoldur." Sözlerini kesip ara verdiğinde zaman geçmek bilmedi. Peder S.'nin Lupelius'dan söz ederken şimdiki zaman kipi kullanması dikkatimi çekmişti; sanki bir çağdaşından ya da hiç ölmemiş birinden söz eder gibiydi. Konuşmasının devamında beni tutup, kendilerini ulaşılması imkânsız sınırların, yani dünyanın bilinen betimlenmesinin Herakles Sütunlarının* ötesine atmak için her şeyi yapmaya hazır bu insanların olağanüstü

* Herakles Sütunları, Herakles'in Cebelitarık Boğazı'nı geçerken diktiği boğazı, iki yakasındaki kayalıklardır; dünyanın bilinen en uç sınırındır. (ç.n.)

dünyasına götürdü. Peder S., “Lupelius’un Okulunda, ölümün kaçınılmaz ve yenilmez olduğu düşüncesinden aklı özgürleştirmek için her tür çaba verilmekteydi,” dedi. “Yaptıkları her şey saflaştırma stratejisinin parçasıydı; sıradan bir insanın akıl sır ermez ölme arzusunu alt etmek üzere psikolojisini çok farklı şekillere sokarak, onun ikinci doğası haline getirmek ve yaşamı için bunun kaçınılmaz bir şekilde dönüşmesi olarak tasarlanmıştı.”

Ölümün yenilmez olduğu inancı, insanlar için zararlıdır. Ne kadar uzun yaşayacağınız, içinde bulunduğunuz zihinsel durum ve yaşama isteğinizle belirlenir.

Peder S., yararlanmam için Lupelius’un düşüncesini özetleyerek, “Ne kadar uzun yaşayacağınız kendi aklınızca belirlenir. Bu demektir ki, eğer ölürsen, sorumlusu yalnızca sensin!” dedi.

Ufak tefek bir rahibe, kusursuz bir çay servisiyle sessizce odadan içeri girdi. Fincanları ve demliği masaya yerleştirdikten sonra, buhar yükselen çayı fincanlara koyarken bana gizlice, şaşkın bir bakış attı ve bu hareketinden, Peder S.’nin biriyle bu kadar uzun bir süre geçirmesinin çok nadir yaşanan bir durum olduğunu anladım. Rahibenin çay servisi yaptığı süre boyunca, Peder S. hiç konuşmadı. Rahibe odadan çıktıktan sonra, kaldığı yerden konuşmasını sürdürdü ve Lupelyanların, ölümün kaçınılmazlığını ironiyle bile olsa sorgulamanın, onu alt etme gücünü nasıl zayıflatacağını bildiklerini açıkladı.

Peder S. bir yazıt biçemiyle ve yüksek sesle, “Herkesin ölümsüzlük hakkı olduğunu savunması ve insanın en korkunç ve en haksız önyargısının ölüm olduğunu ortaya koyma çalışması nedeniyle, Lupelius fiziksel ölümsüzlüğün en önemli mistiği olarak anılacaktır,” dedi.

Daha sonra, Lupelius’un bu düşüncesinin, başlangıçta ortaya fiziksel ve bedensel bir din halinde çıkan Hristiyanlıkla bağlantılı olduğunu, Lupelius’un, bedeninin yok edilemezliği mesajını veren, ruhsal materyalizmin ve bu düşüncenin bir büyük ustası olduğunu savundu.

Peder S. konuyu bağlarcasına, “Yalan söylemek, gizlenmek, şikâyet etmek ve kendi sorumluluklarından kaçmaya yeltenmek, hataya ve bölünmeye düşmüş kişilerin, varoluş nedenini unutan insanların taşıdıkları yara izleridir,” dedi. “İnsanlık, doğuştan kendinin olan haktan bir kez vazgeçince ve bütünlüğünü unutunca, sefaletine bir son verebilmek için, bir çare olarak ölümü icat etti. İnsan zor bir iş olan, kendisini, kendi eksikliklerini yenmeye çalışmak yerine, ölmeyi yeğliyor. Oysa ölüm bir çözüm değildir. İnsan, daima bıraktığı yerden yeniden başlar.” Lupelius, parçalanmış insanlara sadeliğe, bütünlüğe ve yitirdiği iradeye geri dönüş yolunu göstermek üzere bir sorumluluk okulu olan *Tanrılar Okulu*’nu kurmuştu.

7 “Asklepios’a bir horoz kes”

Lupelius’un kayıp eserinden toparlayabildiğim parçalarda ve Peder S.’nin aktardığı deyişlerin arkasında, Dreamer’ın soluğunu ve sesini gitgide daha net bir şekilde fark eder, işitir olmuştum. Lupelius’unkilerden daha yüksek ve eskiydiler. Kendisine minnettardım.

Peder S., yanından hiç ayırmadığını sandığım ve elinde saygıyla tuttuğu küçük bir kitaptan şimdi bana bazı cümleler okumaktaydı. Sesi heyecanla titriyordu. Lupelius’un bazı en ‘skandal’ inançları, yani mantıklı bir aklın veya kurumsal bir inancın kesinlikle kabul edemeyeceği gerçekler, açılan fikir tomurcuklarıyla gün ışığına çıktıkça, Peder S.’nin coşkulu ses tonu giderek daha şiddetleniyordu. Bir yandan ona kulak verip, bir yandan söylediklerini yazıyordum. Onun sözlerindeki dayanılmaz farklılığın sürtüşmesini, kabul görmüş evrensel ve köklü inançlarla çarpıcı çelişmesini

görebiliyordum.

“Yaşlılık, hastalık ve ölüm, insan onuruna hakarettir; bunlar dünyanın yanıltsatıcı betimlenmesinin, üstünde yükseldiği bin yıllık sütunlardır.

Kötülük iyiliğe hizmet eder. Her zaman!... Her şey bizi iyileştirmek için gelir. Aslında fiziksel ölüm bile bir iyileştirmedir. Son fırsat!”

Bu onay ifadesi, Lupelius’un benimsemesi pek de kolay olmayan bu aykırı savı, gizli bir düzeneği harekete geçirdi. Baldıran zehri yüreğine girip yaşamına son vermek üzereyken, Sokrates’in ağzından çıkan son sözleri zihnimde yankılandı. Anlamları gözleri kör eden parlak bir şimşek gibi belleğimde çaktı ve göz açıp kapayana kadar sönüp gitti, ama bu kadarı bile beni uyandırmaya yetmişti. Sokrates’in son dileği, tam iki bin beş yüz yıldır, anlamına akıl sır erdirilemeyen bir gizem olarak duruyordu: En yakın öğrencileri yanı başında beklerken, Sokrates baldıran zehrini yutmuştu, zehrin felç edici etkisi ayaklarından başlayıp yüreğine doğru hızla yayılmaktaydı. Artık sona yaklaşıyordu. İşte o anda ağzından şu sözler döküldü: “Asklepios’a bir horoz borcumuz var, bu adağı yerine getirin, unutmayın!”

Sokrates, ölümünün kaçınılmaz olduğu, yaşamının parmaklarının arasından kayarak gittiği o anda, neden arkadaşı Kriton’dan iyileştirme tanrısına sunulmak üzere bir horoz adayarak, onu kesmesini istemişti?

İşte bu sözler tam iki bin beş yüz yıldır, nesiller boyu akademisyenler, bilginler, âlimler için bir bilmece olarak kalmıştır.

Lupelius’un felsefi önermeleri, geçilmez bir perdeyi yırtıp açtı ve bu sayede mesajın anlamı şimdi, zamanın dipsiz karanlığının içinden tüm görkemiyle bir güneş gibi yükseldi. Bir kazazedenin mesajını korumak ve yerine ulaştırmak üzere bir şişeye koyması gibi, Sokrates de anlayışını bize ulaştırmak üzere onu zaman okyanusuna bırakmıştı. Sözlerinin derinliklerinde mühürlenip gizlenen, aralıksız sürdürdüğü araştırmasının semeresi durmaktaydı: Ölüm bile bir iyileşme, son çareydi! Ancak başka bir çıkar yol kalmayınca gelen son çare!

Sokrates, daha önce asla çıkamadığı bir içsel bütünlük derecesine, kendi ölüm sürecinin sıradışı koşullarının etkisiyle, tüm sırların sırrına; ‘insanoğlunun neden ölmesi gerektiği ve bir gün buna artık gerek kalmayacağı’ düşüncesiyle, erebileceği bir bütünlük yüksekliğine ulaşmıştı. Sokrates’in son sözlerinin ardında, bir daha asla böylesine aşırı bir saflaştırma gösterisinden geçmeye gereksinim duymayacak, iyileşmiş ve bütünlüştürmüş bir insanlık geleceğinin düşü yükselmekteydi.

Dreamer bir gün bana, “*Bizi iyileştirmek ve kucaklamak için tüm girişimler boşa çıktığında, varoluşun dönüp gireceği en son sığınak ölümdür,*” diyecekti. “*Sokrates, anlamak için ölümü kullanmıştır! O fevkalade anda, ölümün, iyileştirme yolunda atılan bir adımdan, bütünlük merdivenindeki uzun bir basamaktan başka bir şey olmadığını farkına varmıştı.*

Bu onun en son ve en büyük öğretisidir.”

Sokrates, iki farklı görüşün arasında sıkışıp kalmış insanlığın bir örneğidir. O bir araştırmacı, bir kâşifti. Ölümün üstesinden gelememişti, ama en azından ölümü anlamak için yine ölümü kullanmıştı. Sokrates bize yolu göstermişti.

8 Kişinin yüreğinde kendisini öldürmesi yasaktır

Peder S., “Benliğin bütünlüğü, ebediyen yaşamayı seçen bir insanlığın sadece başlangıcıdır. Benzer, benzerini çeker. Ölüm ölümü çeker ve yaşama sarılmış kişilere dokunamaz,” dedi. Öz varlığına sıkıca sarınmış olan Lupelyanlar, en tehlikeli serüvenlerden bile hiç yara almadan döndüler. Sanki ölümle bağlantılı her şey onların önünde tamamen etkisiz hale geliyormuşçasına, savaş sırasında hiçbir silah onlara zarar veremezdi.

Lupelius’un savaşçı keşişleri, kimsenin fikirlerini değiştirmeye kalkışmadan veya herhangi bir felsefenin çığırkanlığını yapmadan, varoluşun daha yüksek bir düzeyine nasıl yükseleceklerini biliyorlardı ve bu sayede çevrelerindeki olaylar ve insanlar da yükseliyordu. Onlar daha başlamadan savaşı kazanıyorlardı. Kazanmak demek, kişinin kendisini yenmesi, şüphelerin, korkuların ve bilgisizliğin üstesinden gelmesi demektir. Dış zafer yalnızca içteki zaferin bir kanıtıydı. Dolayısıyla onlar, kendi benliklerine özen gösterip, kusursuzluklarını besleyerek ve kendilerini kötülüğe kapatarak olanaksız meydan savaşlarını kazanmış, efsanevi başarılar elde etmişlerdi.

Peder S., “Ölümün birinci nedeni, kendimizi Tanrı’dan ayrı tutmamız, ilahi olanı kendi dışımıza taşımamızdır,” derken, bir çekmecedan birkaç kâğıt çıkartıp üstüne bir şeyler yazmaya koyuldu. Sonra devam etti, “Lupelius der ki, hastalandığınızda, acı çektiğinizde ve yoksulluk içine düştüğünüzde Tanrı’dan nefret edebilirsiniz, ama sizi temin ederim ki, hastalığınızın, acılarınızın ve yoksulluğunuzun nedeni Tanrı’dan kopmuş olmanızdır.

İnsanlar bunu unuttu ve bu gezegeni bir ölüm dünyasına dönüştürdü. Ölümü yaşama nedenleri yaptılar. Ölümüne adanmamış tek bir düşünceleri, tek bir etkinlikleri yok.

Onun mottosu ‘Sev ve hizmet et’ idi. İnsanlığa hizmet edebilmek için, kişi ilk önce kendisini ve kendi yaşamını sevmeli.”

Sözlerinin burasında Peder S. sesini alçalttı. Birazdan onun okuldan alınmış olan tüm öğretilerin en büyük sırrına ve gerçeklerin en gerçeğine dair sır perdesini aralayacağını tahmin ettim.

“Lupelius öğrencilerine derdi ki,” dedi ve hemen ardından geçmek bilmeyen kısa bir süre suskun kaldı. Ustasının sözlerini aktarıırken dudakları titriyordu, “Sizler unuttuğunuz Tanrılarınız... belleğini yitirmiş Tanrılarınız.

Yüzylerce asırlık kurumlaşmış dinsel gruplar bile unuttu bunu,” dedi ve aklına, seçtiği keşişliğinin bir zamanlar esin kaynağı olan savaşçı ruhu gelince, yaşlı adamın gözleri dolu dolu oldu. “Unutkanlık her insanın yüreğindeki savaşçıyı zayıflatıyor... Biz Domenikenler, bir zamanlar vejetaryendik ve günde bir öğün yerdik; bedeni ve ruhu tek bir varlık olarak besledik... Mesih İsa’nın bildirisi ve Amacı bizce çok açıktı: yaşamın, fiziksel ölüm karşısındaki zaferi.”

Kişinin ölümünün üstesinden gelebilmesini ancak kendi üzerinde sürekli çalışması sağlayacaktır.

Sesinden, eski eğitim sistemine ve Okulun unutulmuş görkemli anısına duyduğu özlem açıkça belli oluyordu. Buna hayran kalmıştım, mutlu olmuştum. Peder S. gibi, dünyanın merkezinde hâlâ kendilerini savaşların en kutsalına, ‘ölümü öldürmeye’ adanmış haçlı savaşçıları sakladığına inanamıyordum.

Peder S., “Okullar, kiliseler, üniversiteler, dinsel öğretiler ve devlet kurumları sorumluluk taşıyan bireyler yetiştirmeyi bırakalı uzun yıllar oluyor. Bugün artık hepsi yalnızca kirletilmiş akıllar ve bedenler üretiyorlar,” dedi. Önündeki kâğıdı kargacık burgacık bir el yazısıyla doldurmayı tamamladı. Ardından birkaç kez katladıktan sonra, herhangi bir şey söylemeden bana uzattı. Bu davranışı bana, yüzyıllardır hiç sekteye uğramadan elden ele geçirilmiş korunmasına özen gösterilen bir tanığın, simgesel olarak

devir teslimi gibi geldi. Böylece insanlığın, içinde bulunduğu zindandan kaçış için bir yol aramakla geçirdiği yüzyıllık çabalarına ilişkin bir sorumluluğun bana teslim edilmesi idi.

Küçük çalışma odasının kapı aralığında birbirimizle vedalaşırken, bana gülümseyerek göz kırptı; bu hareketiyle beni, sıladaki mahallemin afacanları arasında bulduğum, içimi sevinçle dolduran ve bozulamayacak bir suç ortaklığına bulaştırdı. Kendisine, Lupelius'un araştırmasını özetleyen ve ölümün nasıl alt edileceğinin gizli formülünü gösteren en önemli buyruğundan bana söz etmesini rica ettim.

Peder S. hiç duraksamadan, "Kişinin yüreğinde kendisini öldürmesi yasaktır!" dedi. "Fiziksel olarak bizi öldüren, her gün kuyumuzu kazan, içimizdeki binlerce ruhsal ölümdür. Ölümün yenilmez olduğuna inanmak da bizi öldürür. Onun kaçınılmaz olduğuna inancı ise gerçek bir katildir."

9 Tanrılar Okulu

Yayladaki dik yamaçları, neredeyse görkemli yanardağların zirvelerine dek tırmanmıştım. Kuru, açık bir havada ve göz alabildiğine geniş bir alanda, ağaçsız bir manzaranın bozkır bitki örtüsü üzerinde gözlerimi dolaştırdım. Erivana vardığımda, keşiş Mashtots'un heykelini arkamda bırakarak, çıplak bir tepenin üstünü kaplayan, gri bazaltla yapılmış bir çeşit korunak yönünde yürüyerek, meydanı boydan boya geçtim. Ermenistanın kalbindeydim. Buraya tamamen Peder S.'nin yönlendirmelerine uyarak gelmiştim ve şimdi, eski kütüphaneye ev sahipliği yapan bu gösterişsiz, sade yapıya yaklaşıyordum. Bu eski kütüphane, yüzyıllardır yok olmanın sınırında yaşamış bir halkın belleğini oluşturan binlerce kitabı bünyesinde sergiliyor ve saklıyordu. Beşinci yüzyıldan beri eserleri kopyalayan ve tercüme edenlerin ermişlik düzeyinde saygı gördüğü bu yerde Klasik döneme, Hristiyanlığa aynı şekilde paganizme ait binlerce klasik eser orijinal haliyle korunmuş ya da kopyalanmıştı. Bugün dünyanın kaybolduğuna inandığı birçok değerli kitap ve şaheser, burada orijinal metinlerinden asıllarına uygun olarak titizlikle klasik Ermeniceye tercüme edilmiş ve saklanmış bulunuyordu. İşte bu nedenle Erivan, Lupelius'un elyazmasını veya en azından bir kopyasını bulmak için benim son umudumdu.

Kütüphane sorumlularına birçok soru sorarak ve kütüphanenin bütün bölümlerini en ince ayrıntılarına dek araştırarak, günler geçirdim. Duvarları kitaplarla ve tozlu kâğıt tomarlarıyla dolu uçsuz bucaksız koridorlarda, sanki bir yeraltı şehrinin duvarları arasındaki bir arkeolog gibi ilerlemekteydim. İki genç kütüphaneci, araştırmam boyunca bana yardım ettiler. Kütüphane müdürü onları bana yardım etmeleri için görevlendirmişti. Bu kişilerin aslında birer yardımcı mı, yoksa birer koruma görevlisi mi olduklarını pek kestiremiyordum. Yardımcılarımla birlikte duvarları kâğıtlarla kaplanmış labirentlerin içine süzüldüm ve zaman içinde sararmış belge tomarlarıyla parşömenleri incelemek için yüzyıllar sonra onları ilk defa gün ışığına çıkarıyordum.

Olabileceğini düşündüğüm bir raf gördüğümde, ben ciltleri ve tomarları belirliyordum, yanımdaki iki genç de onları yerinden indirerek ve rulo tomarlarını açarak incelemem için bana hazır hale getiriyorlardı. Bu değerli belgelere asla çıplak elleriyle dokunmadılar, neredeyse kutsal bir törene yaraşır nahif tavırlar içinde, işlemelerle süslü değerli kumaşlarla tutuyorlardı.

Bir gün Eski Elyazmaları Kurumu'nun kataloğunu incelerken, isimsiz, 7722 kayıt numarasıyla orijinal tarihine göre saklanmış bir cilt dikkatimi çekti. 1204 yılında, bir kralı kurtarmaya yetecek kadar ağırlığına altın karşılığında Selçuklulardan alınmış ve Karadeniz'e bakan sarp ve karlı dağlarda kurulmuş bir manastırda koruma altına alınıp saklanmıştı. 17. yy. sonlarında, Moskova'da Slavca bir kopyasını bastıran Paisij Velichovskij'nin sahibi olduğu tinsel ve mistik metinler koleksiyonuna dahil olmuştu. Başından birçok olay geçtikten ve değerini bilmeyen kişilerin elinde yok olmaktan mucizevi bir biçimde bir kez daha kurtarıldıktan sonra, 1915'te Erivana geri getirilmişti. Çelik bir kasadan çıkartılırken, yazarın el yazılarıyla dolu parşömen ruloları gördüğümde kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Bunun Lupelius'un eseri olduğunu hemen anlamıştım. Bundan emin olmak için sadece birkaç satır okumam yetmişti. İçeriğini hevesle incelerken sevincimi saklayamıyordum.

Lupelius'un dilinin, Latince ve halk arasında kullanılan İngilizcenin bir karışımı, çok çarpıcı bir yaratıcılık sergileyen bir tür Avrupa Esperanto'su olduğunu gördüm. Bu sözler, bin yılı aşkın bir sürenin ardından zamanı silerek, savaşçı keşişler nesline ilham veren değerli enerjiyi mutlak biçimde iletcek bir güce sahiptiler.

Erivanda kaldığım sürede Galler'den gelmiş akademisyen araştırmacı bir çiftle arkadaş oldum. Adam tarihçi, karısı Latince uzmanıydı. Kaldığımız hanın küçük lobisinde, o

akşam onlara buluşumdan söz ettim. Gecenin büyük bir kısmını bu konu hakkında yaptığımız heyecanlı konuşmalarla geçirdik. Bana öyle çok yardımları oldu ki, sanki gökten ilahi bir lütufla gelmişlerdi. Böylesine harikulade bir 'rastlantı'yı ancak Dreamer düzenleyebilirdi.

Bu araştırmacıların gözünde en inanılmaz olan şey, bu eseri ortaya çıkarış sürecim ya da yaşadığım diğer şeylerden çok, eserin orijinal başlığını bildiğim gerçeği idi. Bu başlık yüzyıllardır kayıp olan ve hiç kimsenin bilmediği bir eserin adı idi. Onların yardımıyla hemen bazı bölümlerin yazılı kopyalarını çıkarmaya ve çevirilerini yapmaya koyuldum. Elyazmasının üstünde haftalarca birlikte çalıştık. Okudukça, Lupelius'un felsefesine daha çok yaklaşıyor, bu kayıp öğreti için duyduğum tutkunun yüreğimde giderek büyüdüğünü hissediyordum.

Bir paragrafın açıklanması, bir işaretin yorumlanması, ölümsüzlük sırrının yorulmaz araştırmacıları olan bu insanların, kadınların ve erkeklerin, okulunun kutsal eşiğinden geçmemi sağlıyordu. 'Tanrılar Okulu'nun bir eş kopyasının çıkartılması için uzman kopyacılarla anlaştım. Sonuç gerçekten muhteşemdi: Sayfaları bitkisel parşömeden ve Lupelius'un orijinal eserinin en ince ayrıntısına kadar eşi olan, deri ciltli bir kitap. Bu kopyayı yanımdan asla ayırmadım.

Kitabımı, Büyük İskender'in bir zamanlar İlyada'ya yaptığı gibi, ben de her gece yastık yaparak yanağımın altında saklıyordum. Bu, benim Dreamer'a hazırladığım bir armağandı ve onu kendisine vermek için sabırsızlanıyordum. Biliyordum ki, günden güne ilkelerini anlama yolunda attığım her küçük adım beni O'na daha da yaklaştırıyordu. Olanaksızlığın hemen kıyısındaki bu araştırmanın sonucunda elde ettiğim olağanüstü başarı karşısında sıkça kontrol edemediğim bir coşkuya kapılıyordum, öyle ki bazen iyice yükselen bu coşkuyla mest olma durumuna geçiyordum. 'Mucizevi' bir şekilde, Peder S.'yi tanımış ve 'Tanrılar Okulu' elyazmasının orijinaline ulaşmış, çeviri çalışmalarımı sınırsız bir özveriyle sürdüren araştırmacı çiftle karşılaşmışım. Ve yakında yine Dreamer' la karşılaşacağımdan da en ufak bir şüphem yoktu. Şimdilik, elyazmasının içine gömülmekten, her gün Kral Süleymanın madenlerine inip, kutlu galerilerinde boydan boya geçerek, durmaksızın kazarak, kazarak, 'kıymetli cevheri' çıkartmaktan başka, gözüm hiçbir şeyi görmüyordu.

In order to choose life we have to choose the thought that death is not invincible. And so, we have to find the principles of aliveness, longevity and eternity in our being.

Yaşamı seçebilmek için ölümün yenilmez olmadığı fikrini seçmemiz gerekir. Ve bu yolla kendi benliğimizde, canlılığın, uzun ömürlü olmanın ve sonsuzluğun ilkelerini bulmak zorundayız.

Lupelius'un elyazmasından öğrendiğim bu ve benzeri kurallar, bir gün benim tüm gelecek eylemlerimin mihenk taşları ve uluslararası iş dünyasındaki sayısız girişimin dayandığı temel ilkeler olacaktır. *Bir girişim, ancak kurucusunun görüş ve ilkeleri kadar canlı, zengin ve uzun ömürlü olabilir.*

Lupelius'a göre, insanlar arasındaki asıl eşitsizlik ve her görünür farklılığın kaynaklandığı kök, onların farklı içsel sorumluluk düzeylerine ait olmalarıdır. Düşüncelerinin farklı nitelikleri, insanları varoluş merdiveni boyunca dikey olarak farklı düzlemlere yerleştirmektedir.

Hiçbir savaşın ya da devrimin ortadan kaldıramayacağı içsel bir hiyerarşi bulunmaktadır, çünkü insanlar arasındaki gerçek farklılığın zenginlikle, inançla veya ırkla bir bağıntısı yoktur. Bu içsel hiyerarşi, benlik durumundaki bir farklılıktır, psikolojik, dikey, evrimsel ve aşamalı bir farklılık. Bundan dolayı, bu aşamalar arasındaki bir

yükseliş, ancak düşünme ve duyumsama biçiminin kökten değişimi ile gerçekleştirilebilir. *Gerçek bir gelişme, öz varlıkta bir değişim olduğunu gösterir. Gerçek bir gelişme, yeni bir düşünüş biçiminin benimsenmesiyle, eskimiş, ölümcül zihniyetin bırakılması sonucunda, varoluşun birliğine doğru bir evrimleşme veya büyüme demektir. Yalnızca oluştaki bir değişim, insanı özgürlükte, aydınlanmada ve mutlulukta daha yüksek düzeylere taşıyabilir.*

10 Mea Culpa *

Lupelius'a göre yeryüzü, ölümün elinde oyuncak olmuş insanların mahkûmlar gibi yaşadıkları bir kozmik hapisane, dünya boyutunda bir zindandır. Bu görüşten son ve kesin bir yenilgi olduğu sonucunu çıkarmak yerine, akıl almaz çılgınlığıyla çok cesur bir plan tasarlar. Lupelius, insan için onu sınırlarının ötesine geçirecek olası bir serüven düşler: insanın kaçınılmaz görünen ölümcül yazgısından ve dünya yasalarından kurtulmasını sağlayacak bir serüven. İnsanın kendi elleriyle ördüğü duvardan sınırlarını, yine insanın yıkmaya gücü vardır. Doğaya kafa tutabilir ve Herakles Sütunları gibi, kendisine en uç nokta olarak kabul ettiği ve ötesine geçmeyi hayal bile edemediği sınırları yerle bir edebilir. Lupelius, etrafına birkaç cesur adam toplar ve ayrıntılı bir kurtuluş planı hazırlar.

*Hep aynı olaylarla karşılaşıyorsun, çünkü sende hiçbir şey değişmiyor
Like attracts like. Benzer benzeri çeker.
Cenneti yaşayan cennete, cehennemi yaşayan cehenneme doğru yol alır.*

Lupelius'un felsefesine göre, bizim varoluş durumlarımız uygun olayları kendisine çeker ve bu olaylar, bizim içinde bulunduğumuz aynı durumları yeniden yaşamamıza neden olur. Sadece irade gücü bu kısır döngüyü, hiç sonu gelmeden kendi kendine oynanan bu oyunu durdurabilir ve aynı irade gücü sayesinde insan öz varlığını saran hipnotik çemberi kırabilir.

*Thought is creative. Thought creates.
Düşünce yaratıcıdır. Düşünce yaratır.*

Olaylar düşüncelerimizin, öz varlık durumlarımızın, elle tutulur, gözle görünür halidir. Bu sebeple, olaylar ve durumlar aynı şeydir. Durumlar, her kişinin öz benliğinde üretilirken, olaylar da insanın yaşamında, zaman içinde, başına gelen ve sanki insanın iradesinden bağımsız olarak ortaya çıkıyormuş gibi görünen olgulardır. Tek gerçek ise onları yaratanın biz olduğumuzdur, olması için sürekli yakaran ve farkında olmadan olayları hayata geçiren biz...

İster olumlu, ister olumsuz olsun, insanın düşünceleri daima yaratıcıdır ve mutlaka ortaya çıkacak uygun bir zamanı bulur.

Düşüncelerimiz, elimizle yazdığımız hatta yolladığımızı bile unuttuğumuz, davetiyeler gibi düşüncelere karşılık gelen olayları kendine çeker. Koşullar, buluşmalar, olaylar, sorunlar ve aksilikler, sürtüşmeler ve başarısızlıklar, yani üstü örtülü bir biçimde kendilerini çağırdığımız tüm istenmeyen konuklarımız, artık onları aklımıza bile

* *Mea culpa. mea culpa, mea maxima culpa* (Lat.): Benim hatalarım yüzünden, benim hatalarım yüzünden, benim en ağır hatalarım yüzünden. (ç.n.)

getirmediğimiz bir zamanda kapımızı çalarlar. Onların beklenilmeden ve birdenbire olduğunu sanmamızın asıl nedeni, bizim kendi durumlarımıza dikkat etmememizdir.

Beklenilmeyen, her zaman uzun bir hazırlık dönemi gereksindir.

İster bilinçli, ister bilinçsiz olsun, kişinin başına dışardan gelen hiçbir olay onun rızası olmadan gerçekleşmez. Hiçbir şey insanın düşüncelerinin içinden geçmeden oluşamaz.

İşte bu yüzden, düşünce en büyük güçtür.

Olgular, olaylar ve deneyimler olarak nitelediğimiz ve yaşamda gerçekleşmesi muhtemel olan her şey, tüm bunlarla aynı frekanstaki durumlarla buluşmaya uygun adım yürüyen benlik durumlarımızdır. Durumlar, gerçekleşmek için doğru zamanı bekleyen olaylardır. Duygularımızın kalitesi, düşüncelerimizin genişliği, içinde bulunduğumuz andaki ruh halimiz, hayatımızda neyin görünür olacağına, nelerin gerçekleşeceğine ve kendi yaşamımızda başımıza gelecek olayların doğasına karar vermektedir.

Thinking is Destiny.

The higher our thoughts, the greater our life.

Düşüncelerimiz kaderimizdir.

Düşüncelerimizin kalitesi yükseldikçe yaşam kalitemiz de yükselir.

Lupelius'un felsefi düşüncesinin ana unsuru, olaylarla durumların bir tek gerçekliğin iki yüzü olduğunun ortaya konmasıdır. Bu saptama, kişinin kendi durumlarını bilmesi ve kendi kendisinin efendisi olması yoluyla, kaderini istediği gibi yönetmesine izin vererek içimizdeki ve dışımızdaki dünyayı birbirinden ayıran duvarı ortadan kaldırır.

Varoluş bizim bir icadımızdır ve bu yüzden sadece bize bağlıdır.

Lupelius'un ellerinin rehberliğinde, Hristiyanlığın *mea culpa* sözlerinde gizlenen 'yapmanın somutluğunu', onun baş döndürücü gücünü ilk kez keşfediyordum. Bin yıllık insan zekâsının kısacık özeti sanki bir mücevher kutusunda gibi bu iki sözcükte saklanmıştı. *Mea culpa, mea culpa, mea maxifila culpa*. Bunun kişisel sorumluluk fikrinin en güçlü ve en özlü ifadesi olduğunu ancak şimdi anlayabiliyordum. *Benim suçum. Mea culpa*. Gezegenlerin hiyerarşisinden atomların hareketlerine dek, tüm evrene gem vurabilecek bu formül, sınırsız bir enerjinin sırrını içermekteydi.

Benlik durumlarını değiştirmek yoluyla, başına gelmesini beklediğin olayları değiştirebilirsin. İşte insan da kendi üstünde çalışarak, düşünme ve hissetme biçimlerini değiştirerek, varlığının zamana bağlı yatay çizgisinde değişimler yaratabilir.

Yeryüzündeki varlığımız bizim yüce Okulumuzdur. İnsanlığın gözünde bir hapisane gibi görünen, bir yaşam Okulu. *Görüş açımızı ters çevirmeyi öğrenmemiz gerekmektedir. İnsanların genellikle zorluk veya felaket olarak gördükleri, beddua ettikleri, her ne pahasına olursa olsun kaçındıkları her şey aslında ölüm psikolojilerini yaşam psikolojisine dönüştürmelerini sağlayacak çok değerli malzemelerdir.*

Life through this world is a School for Gods.

Confusion, doubts, caos, crisis, anger, dispair and pain are all excellent conditions for growth.

Dünyadaki yaşam, bir Tanrılar Okuludur.

Karışıklık, şüphe, kargaşa, kriz, kızgınlık, umutsuzluk ve acı, tümü büyüme için yararlanılması gereken mükemmel fırsatlardır.

11 Durumlar ve olaylar I

Öz benlik durumlardan oluşur ve olaylar yaşamıdır. Yaşamımız, aynı anda iki paralel ray üzerinde ilerler: biri, yaşantımız boyunca, zaman boşluğunun yürüyen bantlarında arka arkaya karşımıza çıkan olaylar silsilesidir; diğeri ise kendi içimizde neredeyse bilinçsiz olarak ortaya çıkan ruhsal muziplikler, ruhun iniş çıkışlı halleri ve özümüzü oluşturan durumlardır. Dolayısıyla, bir insanın özgeçmişi, yatay düzlemde olaylardan ve dikey düzlemde durumlardan oluşmuştur. Buna rağmen insanlar gözlerini kendi yaşamlarına diker, ısrarla onu anlamaya çalışır ve yaşamı sadece dışardan gelen olayların belirlediğine inanır, öyle de anlatırlar. Gerçekte ise, yaşamda oluşan olayların türü ve dolayısıyla yaşamın kalitesi, düşüncelerin niteliğine ve yaratılış durumlarına bağlıdır. Zaten yaşam olaylardan oluştuğu kadar, hatta çok daha fazlasıyla, ruhsal durumlardan oluşmuştur. Örneğin, bir konferansa ya da tiyatroya gittiğimizde oturacağımız yeri seçenin biz olduğuna inanırız, ya da bu sabah giyeceğimiz elbisenin kendi seçimimiz olduğuna yemin edebiliriz. Aslında ne oturacak yeri ne de giysimizi seçen biziz; benliğimizdir.

Lupelius, herkesin elbise dolabında sevmediği ve hiç giymediği bir elbise, bir gömlek ya da herhangi bir giysinin mutlaka olduğunu gözlemiştir. Ne var ki, hiç kimse bu kullanılmayı bekleyen giysiyi giymediği halde kaldırıp atmayı göze alamadığını söyler, çünkü bilir ki, zamanını kestiremediği bir gelecekte o kıyafeti giymesini gerektirecek uygun bir ruh hali, farklı bir benlik düzeyi içinde olacaktır. Bunu bilen kendisi değil, öz benliğidir ve ancak kendisini 'öyle hissettiğinde', eli o kıyafete 'uzanacaktır'.

Durumlar ve olaylarla ilgili olarak, yazgının olasılıklara mı, yoksa gereksinimlere mi bağlı olduğu konusunda bin yıldır çözülemeyen bilmecenin ve özgür irade üstüne yapılan tartışmaların özünde bir insanın kendi psikolojisiyle başına gelenler arasındaki gizemli ilişkiye dayanmaktadır; yani, içimizdeki koşullarla dışımızdaki olayları birbirine bağlayan ilişki nedir? Bu bilmecenin etrafında toplanan insanlar, bugün unutulmuş olan bu yüce bilimi açıklayan bilgileri zaman içinde topladılar.

Eski Yunanlılara göre, kişinin içinde olanlarla dışında olanlar arasında bir neden-sonuç ilişkisi vardı. Geçmişte kalan bu uygarlık, bir insanın kaderinin, insanın iç dünyasının, öz benliğinin yansıttığı bir görüntü olduğuna yürekten inanıyordu. Aralarında en büyük öneme sahip olan bu inanışın üstüne bir bilim ve bir sanatın temellerini attılar.

Homeros öncesi çağda 'bilge', yalnızca engin deneyimleri veya bilgi zenginliği olan biri değildi, aynı zamanda geleceği de bilen kişiydi. Yunanlılara göre, karanlığa bir ışık tutarak bilinmeyi söylemek, gerçek bilgi ve aynı zamanda da bir sanattı. Geleceği görmek ve ondan bilgiler vermek başka toplumlarda da yüceltilmişti, ama hiç kimse, bu inanışın yaşamın en önemli ögesi olduğuna onlar kadar inanmamıştı. Böylece bütün Helen topraklarında, bilgeliğin, yani insanların yazgısını bilen ve söyleyen en büyük güç olarak benimsedikleri, Dionysos'a değil, Apollon'a kutsal tapınaklar adıyorlardı ve bunların sayısı her geçen gün çığ gibi büyümekteydi.

Yunanlıların bu büyük yeteneği olan geleceği bilme sanatı, en yüce ifadesine Delphi'de kavuşur. İşte bu nedenle Yunanistanı tanımlayan bir kısaltma gibi, Delphi tanrısı Apollon, bu uygarlığın birleştirici bir simgesidir.

Delphi'ye, genellikle uzun bir yolculuk ve birçok badireden sonra, geleceği üstüne Tanrı'ya soru sormaya gelen bir hac yolcusu, tapınağın önüne geldiğinde, girişteki

alınlığa kazılmış şu sözlerle karşılaştı: “Kendini bil.” Geleceğini bilmek istiyor musun? O halde kendini bil! der gibiydi. İnce bir alayla insanı etkileyen bu aykırı düşünceyle Yunanlılar, insanlığın en eski bulmacasını çözmüş, sırların sırrını, özgür iradenin olup olmadığına dair bin yıllık meseleye çözüm getirmişlerdi. O dönemde, dünyanın tüm felsefelerini temellerinden sarsan bir ikileme: önceden belirlenmiş ve kaçınılmaz bir gelecek bildiren ölümlü kaderini mi, yoksa *homo faber*, yani insanın kendi kaderinin mimarı olduğu inancını mı izlemeli sorusu arasında kararsız kalmışlardı. Yunanlılar, Delphi'nin bu özlü sözünü, tüm sanatların en kutsalı ve bilimlerin en yücresi olan kehanet için yapılan tapmağın ön cephesine kazıyarak, iç ve dış dünyanın yani durumlarla olayların arasındaki gizli ilişkiye dikkat çekmişlerdi. Bu keşiflerini, bize ulaştırmak üzere, şişeye konmuş bir mesaj gibi zaman okyanusuna bırakmışlardı. Kendisini, öz benliğini, kendi düşüncelerini, önyargılarını ve duygularını bilen kişi, geleceğini de bilmektedir, çünkü düşündüğümüz her şey yaşadığımız dünyayla bağlantılıdır; ruh durumumuz kendi kaderimizdir.

Thinking is Destiny. Düşünmek kaderdir.

Apollon, dünyanın simgesi, insanın içsellığının aynasıdır. Dünya bizi yansıtır.

Klasik geleneğin aktardığı Kör Peygamber Homeros efsanesi, son bilge Sokrates'le kapanan o bilgiler çağından gelen bir başka mesajdır. Antik çağın iki büyük kutsal kitabı olan İlyada ve Odysseia'nın yazarına yakıştırılan körlük, Yunanlıların psikolojik dünyaya, kendilerini ve kendi içsel durumlarını bilmeye gösterdikleri özeni simgeler. Kişinin kendi içine bakması, dünyayı tanımasının anahtarıdır, bu durum aynı zamanda onu olayları anlamaya ve öngörüye götüren yoldur. Beklenmedik birçok olayla çevrelenmiş farklı yaşamlar süren kimi insanın, inanılmaz çabalar göstermesinin ve ellerindeki sınırlı olanaklarla yaşadıkları olumsuzlukları aştıklarını, ayrıca çok büyük tehlikelerle burun buruna geldikleri halde onların özel bir korunma altında olduklarını gözleyen Yunanlılar, böylesi kişilerin, özel bir doğaya, parlak bir benliğe sahip olduklarını ve bu niteliklerinin neredeyse ilahi olduğu sonucuna varmışlardır. İşte bu sebeple iki tür insandan söz ederler: Kahramanlar yani yarı tanrı insanlar ve sıradan insanlar.

Homeros'un çağında, yalnızca kahramanlar ya da yarı tanrılar, olağanüstü başarıları sayesinde kendi yazgılarını kendileri yazma hakkını ele geçirebiliyorlardı. Herhangi bir ilahi yargıya bağlı olmayan eşsiz ve özgün yaşantılarında, rastlantıların ve beklenmedik olayların yeri yoktu. Onların dışında kalan diğer sıradan insanlar ise sürekli tekrarlanan bir yaşantıya mahkûmdular. Onlar, olasılık yasalarının geçerli olduğu, uzun ya da kısa fark etmez, tüm yaşamları boyunca yaptıkları her şeyi bir boşluğa yöneltmiş, hiçbir iz bırakmamayı kader olarak seçmiş kişilerdi.

Lupelius'a göre, bu iki insan türü ve dolayısıyla insanlar arasındaki farklılık, onların varoluş merdiveninin farklı basamaklarında bulunmalarından kaynaklanır.

İnsanlar, yıllarca ya da sadece birkaç dakikalığına bir araya geldikleri her anda, mutlaka bir piramit oluştururlar. Parlaklıkları, kütleleri, yörüngeleri ve güneşe olan uzaklıkları gibi bir hesaplama göre sıralanan gezegenler gibi, insanlar da kendilerini içlerindeki matematiksel bir hesaba göre, görünmez bir merdivenin basamaklarına yerleştirirler.

Bizler bunu belki de farkında olmadan yaparız, ama diğer yandan yazgımız, yaşam kalitemiz ve başımıza gelen olaylar da bu hiyerarşiye saygı göstermek durumunda kalırlar.

Her şeyin nasıl bir varoluştan çıkıp yayıldığını, bütün toplumun ve bireylerin yazgılarının, ruhsallığın dışı yansıtılmış görüntüsünden başka bir şey olmadığını anlayan klasik

Yunanlılar, dinden politikaya, bilimden felsefeye ve sanattan savaşa kadar ellerindeki her aracı ruhu yükseltmek uğruna kullanmışlardır. Atina gibi bir şehrin harikulade mimarisi ve meydanlarında sergilenen Phthia'nın şaheserleri gibi sanat eserleri, ruhu yükseltmek amacıyla güzellik, gurur ve uyum mesajları taşıyan birer araç olmuştur.

Öz benlik sayesinde yapmanın sırrını, yalnızca Yunan şiirinin etimolojisinde bulabiliriz. İzleyicilerinde bir rahatlama sağladığı ve ağırlıklarından arındırarak ruhlarını hafiflettiği için, Yunan tiyatrosunun uygarlıklarında iyileştirici ve temizleyici bir işlevi vardı. Yunanlılara göre trajedinin son hedefi tutkuları arındırmak, ruhu yükseltmekti.

12 Durumlar ve olaylar II

Durumlar ve olaylar hakkında edindiğim bilgileri yeniden düşünürken, bunların büyük önem taşımasının yanında, aklım başka bir duruma takılmış, beni sürekli meşgul ediyordu: yaşantımızın dörtte birini okul ve üniversitelerde tüketiyorduk, ruhsal benliğimizdeki güç ve bu gücün olaylarla koşulları belirlemedeki üstünlüğü hakkında hiçbir şey bilmeden yaşamak, ne büyük bir saçmalıktı.

Aldığımız eğitim gereği, bize yaşadığımız durumların içimizden ya da dışımızdan kaynaklandığı konusunda herhangi bir ayırım yapmamayı öğreniyorduk; düşüncelerimizi yönetmek gibi bir çabaya girmememizi ve duygularımızın altında yatan nedenleri anlamaya çalışmamamız gerektiğini söylüyordu. Bildiğimiz anlamıyla sıradan kültür, isteyerek olmasa da, heyecanları, duyguları ve düşünceleri 'gerçeklikten her zamanki kadar uzak sayıp, farklı olgular olarak değerlendirerek, efsanelerin, masalların, düşlerin ancak günlük ve tanımsız bir küresi haline indirgemıştır.

Klasik uygarlığın peşi sıra ilerleyişim ve böylelikle onun, tarihten hem daha güvenilir, hem de daha yararlı olduğu kanıtlanmış mitolojiyi keşfetmem ve Lupelius'un elyazması üstündeki çalışmalarım sırasında, bana son derece heyecan veren bir şeyi fark ettim: İnsan ruhunun içindeki durumlar ile dışında meydana gelen olaylar arasında, bir önce-sonra ya da neden-sonuç ilişkisi değil, aslında mutlak bir özdeşlik vardı.

İçimizdeki durumlar ve dışımızda gerçekleşen olaylar, aynı gerçekliğin farklı varoluş düzeylerine yerleşmiş iki yüzü ya da dikey bir çubuğun iki ucundan başka bir şey değildi. Bunların özdeş olduğunu görmemizi engelleyen şey, onların birbirlerinden bir tür seyreltici işlevi gören, 'zaman faktörüyle ayrılmış olmalarıydı. İçsel durumlarımızla, buna karşılık bizim dışımızda oluşan olaylar arasında belli bir zaman geçmektedir ve benliğimizdeki durumlar zaman boşluğunda dışımızdaki olaylara dönüşerek karşımıza çıkmaktadırlar. Ne var ki bir sis perdesi gibi araya giren zaman, bu gerçeği anlamamızı engellemektedir. Düşünceler, duygular, heyecanlar gibi bütün ruhsal durumlarımız, her an yolladığımız davetiyeler gibidir ve biz unutsak bile onlar, davetiyelerin yanıtları gibi karşılık gelen olayları bize çekmekten asla geri durmazlar. Daha açık bir ifadeyle, olaylar zaten ve her koşulda mevcuttur. Başımıza gelmeleri yalnızca bir zaman meselesidir. Zaman az ya da çok olabilir, orada veya burada olabilir, ama kesinlikle, her neredeysek bizi bulurlar.

Kişinin benliğindeki duygusal durumları, aslında görünür hale geçmek ve kişinin başına gelmek için fırsat kollayan olaylardır.

Zaman, olayları durumlardan ayırır ve onların kimliğini gizler. Bizi şaşırtarak, tam unuttuğumuz, daha doğrusu onları üretmiş olduğumuzu anımsamadığımız bir anda, kara bir ekranın ardında pusuya yatmış olayları görünür hale getirmek üzere fişi prize takar. Ancak hiçbir şey birdenbire olmaz. *Beklenilmeyen, her zaman uzun bir hazırlık dönemi gereksinir.*

Bir kişinin, benliğinden ve psikolojisinden bilinçli veya bilinçsiz olarak geçmeden karşılaşılabileceği hiçbir şey, başına gelebilecek hiçbir olay yoktur. Dünya heyecanlarımızla, tutkularımızla ve düşüncelerimizle yakından alakalıdır. Bunlar iç dünyamız ile dış dünyamız arasındaki aktarımı sağlayan bir hareket kayışıdır. Duygularımızla düşüncelerimizi, ayrıca belirli bir anda hissettiklerimizle yaşadıklarımızı denetleyebilirsek, yani duygularımıza hâkim olursak, yaşamımızın kontrolünü ele geçirmiş, kaderimize yön vermiş oluruz. İşte Romalıların talih ve *homo faber* anlayışının kaynağı buradadır. Onların bu anlayışı, Yunanlıların ve Ortadoğu'nun olayları gelişigüzel dağıtıp kendi aklına estiği gibi yönlendiren ve gözleri bağlı bir tanrıça Talih ile çelişir.

Genellikle, dış olayların davranışlarımızı koşullandırdığı ve ruh hallerimizi belirlediği ortak bir inanıştır. Bir şey olur, birisiyle karşılaşırsınız veya bir haber alırsınız. Hissettiğimiz huzursuzluk, kaygı, şaşkınlık gibi psikolojik dışavurumlarımızın, bu olayların etkisiyle ya da sonucunda oluştuğuna inanırız. Fotoğrafın bulunuşundan önce, gözden çok daha hızlı hareket ettiği için, dörtlünel koşan bir atın ayak hareketlerinin doğru sırasını belirlemek olanaksızdı. Aynı şekilde düşünceler, heyecanlar, algılamalar ve duygular da elektronik bir şimşek gibi çakararak, nöronlarımızın gizemli ormanından neredeyse ışık hızıyla geçtiği için, duyguların dış olaylarla zaman düzlemindeki bağlantılarının doğru sıralamasını yapmak olanaksızdır. Kısacası, başımıza bir olay geldiğinde içine düştüğümüz psikolojik durumun bir olayın sonucunda ortaya çıktığını düşünürüz. Dolayısıyla, aslında tam tersi olduğu halde, yani biz içine düştüğümüz olayı benliğimize taşıdığımız halde, benlik durumumuzu dışımızdaki olaya dayandırarak haklı çıkartırız. Oysa benlik durumlarımız yaşamımızda olacak olayları belirler ve önceden ilan ederler. Olumsuz duygularımız, zaman içinde şikâyetçi olduğumuz aksilikler haline gelirler.

İster iyi olsun, ister kötü, belli türde bir olayın başımıza gelebilmesi için öncelikle içimizde onun gerçekleşeceği koşulları yaratmamız gerekir.

İnsanın en büyük yanılması, dış koşulları değiştirebileceğine ve dünyayı düzeltebileceğine inanmaktır. Halbuki ancak kendimizi değiştirebilir, tutumlarımızı farklılaştırabilir, tepkilerimizi düzeltebilir ve hissettiğimiz olumsuz duyguları ifade etmemeye çalışabiliriz.

Evren olduğu haliyle mükemmeldir. Değişmesi gereken yalnızca sensin!

Bir kişinin enerjisiyle iyi niyetinin, hayatın gelişigüzel ve kaçınılmaz görünen olayları karşısında hiç öneminin olmayacağına inanmışızdır. Bizi bir sel gibi içine alan bu olaylar, fazla belirsiz, öngörülemez kadar karışık ve denetleyemeyeceğimiz kadar güçlüdürler.

Lupelius, bize olaylarla durumların arkasında daima kendimizin olduğunu 'görmeyi' öğretmektedir. Herhangi bir çözümün ortaya çıkması için, öncelikle kendimizi değiştirmemiz gerekmektedir.

Varoluşunda en küçük bir yükselişi bilinçli olarak gerçekleştirecek kişi, dağları yerinden oynatabilir ve kendisini dış dünyaya bir dev görüntüsünde yansıtabilir. Durumlarımıza, düşüncelerimizin kalitesine, hissetme biçimimize müdahale ederek ve olumsuz duygularımızı nötrleştirerek diğerlerini de geliştirerek, yalnızca tutumlarımızı, yani dış dünyadan gelmekte olan ve aslında sadece bizim verdiğimiz tepkiler olan olaylarla ilişkilerimizi düzeltmekle kalmayıp, gündün güne başımıza gelmekte olan olayların doğasını da değiştirmiş oluruz. Yapmamız gereken ilk iş gözlemlemedir; düşüncelerimizle ruhumuzu kaplayan durumlarımızın gözlenmesi...

Tüm düşüncelerimizi, duygularımızı, davranışlarımızı, tepkilerimizi ve olayları ne şekilde 'karşılığımızı' içine alacak kapsamlı bir çalışmayla kendimizi incelersek, sıradan insanın düşündüğü ve hissettiği olumsuzlukların neler olduğunu ortaya çıkarabiliriz.

Kişi kendisi için açık ve seçik olarak sadece sağlık, zenginlik ve esenlik diler. Kendisini gözleyebilseydi ve yüreğini duyabilseydi, aslında hiç durmaksızın bir olumsuzluk ezgisi söylediğini, yani endişelerden, sağlıksız imgelerden ve başına gelebilecek, belki de hiç gelmeyecek korkunç olayları beklemekten ibaret bir felaket duasıyla yakardığını işitebilecekti.

Peki, ama içsel durumların, kişinin ruh hallerinin, duygularının ve düşünme biçiminin üstüne nasıl gidilir? Sadece bu kötü ruh halinden çıkmanın bile ne denli zor olduğunu düşünürsek...

Dağları yerinden oynatmaya yetecek fiziksel enerji, bırakın bir düşünceyi, bir duyguyu bile değiştirmekten acizdir.

Bir düşünceyi yönlendirmek veya bir duygunun denetimini ele geçirmek için gücümüzü çok daha yüksek bir enerjiden almalıyız. Bu özel enerjiyi biriktirebilmek için, bir uzay gemisine benzetirsek, kişi teknesindeki her deliği tıkamalı, içindeki olumsuz duygulardan ve hatalı tutumlardan oluşan enerji kaçaklarına engel olmalıdır. Benim dışımda bir olay oluyorsa ve ben de bu olayı meydana getiren benlik durumlarımla olay arasındaki ilişkiyi göz ardı etmişsem, çok önemli bir fırsatı yitirmişim demektir.

Dikkatle bakacak olursak, yaşamımızda birçok olayın aynı şekilde sürekli tekrarlandığını görürüz, eğer bu olaylara karşılık gelen benliğin özel durumlarını gözlersek, olayların doğasını daha iyi anlama şansımız olur. Örneğin, şu 'geç kalmak' denen olay. 'Geç kalmak' durumu bende kaygı yaratıyor. Zekâ, dışımızda gelişen bu olayın, o anda yaratılmamış olan hangi iç duruma karşılık geldiğini bilmektir. Benliğimin bir kısmı beni bu olaylara bağlamaktadır. Onları yaşantımdan silebilmek için yapabileceğim tek şey, oluştaki bir hastalık, bir kusurdan başka bir şey olmayan endişe, korku ve kaygı olarak nitelediğim bu olumsuz iç koşulu düzeltmektir.

Onu yaratan psikolojik durumlar içimde devam ettiği sürece, bu türdeki olaylar da yaşantımda öyle ya da böyle tekrarlanacaktır. Aslında bu olaylar, bize bir iyileşme sürecinin başladığını gösteren belirtilerdir, tabii eğer biz onların kaynaklanma nedenlerini kendi iç durumlarımızla ilişkilendirme gücüne sahipsek. Onları 'görmek', psikolojik durumlara dikkat etmek, oku kendi üzerimize çevirerek, süreci tersyüz ederek, olaydan duruma doğru bir tırmanışa geçmek anlamına gelir. İşte yüksek bir anlama düzeyine erişim olanağını ve kendi yaşamını değiştirmek için gerçek bir fırsatı bulacağın yer burasıdır.

Kendimizi mazur görmek ve haklı çıkarmak, suçu dışımızdaki bir olaya yüklemek, nedenin kendi eksikliklerimizde, durumlarımızda, düşünme, hissetme ve tepki verme şeklimizde olduğunu kabul etmemek, bizim anlamadığımızı gösterir; anlamamak ise, herhangi bir durumda o olayın başımıza tekrar tekrar geleceğinin belirtisidir. Koşullar değişecek, olaylar her seferinde farklı bir maske takarak başımıza gelecek ve biz, her seferinde suçu dışımızda gelişen olaylara yüklemeyi sürdüreceğiz; bu tavrımızla da o olaylardan sonsuza kadar kurtulma şansını kaçırmış olacağız.

Her şeyde kendinizi suçlayın, başınıza her ne gelirse gelsin kendinizi sorumlu tutun. Tüm sırların sırrı, Mea culpa'dır. Suç benim...

Ülkelerin de benlik durumlarına uygun gelen olayları kendilerine çektiklerini düşünmekteyim. Örnek olarak ABD'deki ırkçılık durumunu ele alırsak, farklı ırk, inanç ve kültürdeki kişilere karşı bir nefret olduğunu kabul etmek ve bunu sona erdirmek üzere gereken koşulların düzenlenmesi yüzlerce değilse de onlarca yıl aldı.

Malcolm X, M.L. King, J.F. Kennedy gibi genç yaşlarda öldürülenler, şehit edilen liderler süreyi kısaltarak, bir milletin, bir uygarlığın psikolojik durumlarını, düşünme ve hissetme biçimlerini baştan sona değiştirmek suretiyle, ülkelere yeni olayları ve fırsatları çekerler.

Benliğimizdeki durumlar yaşamımızda bize kazanmanın ya da kaybetmenin kapılarını açabilir, yoksul ya da varlıklı olmamızı sağlayabilir, hastalanmamıza ya da sağlığımıza kavuşmamıza neden olabilir. Öz varlığımızı kendimize çalışma konusu yapmak, kendimizi hiçbir yargıya kapılmadan, olduğumuz halimizle incelemek, bu durumlarımızı tanımamıza yardımcı olacak araçlardır. Bizi daha zeki ve daha bilinçli kılacak şey, sadece kendimizi mercek altına yatırarak gözlemlemektir.

Self-observation is self-correction. Kendini gözlemlemek kendini düzeltmektir.

13 “İşe Tanrı katın!”

Lupelius’un elyazmasını okumak coşku ateşimi körüklemişti. Yüzyılları aşarak gelmiş o sayfaları derinlemesine incelerken Tanrılar Okulu’nun sıraları arasında yürüyordum. Onun zamanla sınırlı olmayan sesini kendimden geçercesine dinliyordum. Anlama sınırlarımın ötesine uzanan yolculuğum her gün ayrı bir maceraydı ve araştırmalarımın ödülü ise bir ölümsüzlük düşüncesinin hazineleriydi.

İnsanın dışarıdan alması gereken hiçbir şey yoktur; ne yiyecek, ne bilgi, ne de mutluluk. Kendisi dışında herhangi bir şeye bağımlı olmamak, onun doğuştan gelen hakkıdır. İnsan aklı, iradesi ve kendi ışığıyla içinden beslenebilir.

Lupelius’a göre, bu düşünce fiziksel ölümsüzlüğün temeli, bütün dinlerin ve bütün felsefelerin köşe taşı idi. İnsanın henüz yazmayı bile bilmediği, dört bin yıl önce, bir çocuğun dudaklarından dökülürcesine, hafızanın derinliklerinden dünyadaki en eski sözler insanın dudaklarından yaşama aktarıldı: *Benden başka Tanrın olmayacak!** Birdenbire, geçmişin karanlıklarına tutulan bir ışık gibi, bir yandan titrerken, bir yandan da içimde farklı bir anlayışa büründü. Sonra büyük bir yangın gibi alevleri içimi sardı.

“*Başka Tanrın olmayacak...*” Bu sözler, insanın yaratıcı olduğundan habersiz, dış dünyayı tanrısalığı yaptığı, onu kendi efendisi seçerek kendi kendisinin patronu yaptığı anlamına geliyordu. Binlerce yıllık bu uyarı, emirlerin ilkinin ve en büyüğünü bildiriyordu: Hiçbir şeye bağımlı olma!... Bütün bunları yaratanın sen olduğunu anımsa!... Kendi dışımızdaki bir dünyaya inanmak ona bağımlı olmak demektir, kendi yansımanın yasaları içinde kapana kısılmak demektir. Arka arkaya gelen düşüncelerim, yeni bir şey keşfeden çocukların heyecan dolu sesleri gibi, üst üste oturarak beynimde bütünleştiler. ‘*Kendi Tanrını sev. Kendi dışında başka Tanrın olmayacak*’... Tüm ve her şeyin tek mimarı, yaratıcısı, efendisi ve patronu sensin. Bütün bunları sen yansıtıyorsun; bunların hepsi ‘sensin’. Böylesine gerçek ve somut bir tanrının nefesini hiç bu denli yakınımda hissetmemiştim. Bu noktada aklım adeta durdu ve düşünemez oldum.

Erivanda bir araya getirdiğim akademisyenler ve araştırmacılar grubundan her gün bana ulaşan tercümelemlerden, bir gün Lupelius’la onun savaşçı keşişlerinden biri olan Amanzio arasında geçen bir diyalog çıktı. Diyalogun satır aralarından, öğrencisinin Lupelius’a sorularını yönelttiği andaki kadar canlı ve kıpır kıpır olan mesajları çıkıyordu. Ayaklarım sanki bana değil de bir uçurumun kenarında asılı kalmış birine aitti. Zaman bir tünel gibi daraldı ve ben Okulun heybetli duvarlarının üstünden mancınikle içeriye fırlatıldım.

Lupelius: “*...Dış dünyaya gerçek bir şeymiş gibi inanırsan, sonunda kendini ona teslim etmiş olursun ve her ne yapıyorsan içinde kaybolursun. Sadece ‘onun dışından gelen herhangi bir şey sıkıntılarının, sınırlarının ve yoksulluğunun gerçek kaynağını hatırlamana yardım eder. Bu nedenle, başkalarıyla olan tüm sürtüşmeleri, durumları ve*

* Tevrat’tan; Tanrının Musa’ya verdiği On Emir’in birincisi. (ç.n.)

olayları kendi dışında tut ve bir kırıntı zerresini yeni bir cevhere, yeni bir enerjiye ve yeni bir yaşama dönüştürebileceğin bir yerde kendinle kalacağın kal...

...Siz yaşamı ve dış dünyayı Tanrınız yaptınız. Oysa yaşam gerçek değil, sizin kaynağa dönmeniz ve neyin gerçek olduğunu bulmanız için 'düş'e hizmet eden bir araçtır. Dışımızda 'düş' tarafından yönetilmeyen hiçbir şey yoktur."

Amanzio: "Peki öyleyse içinde bulunduğumuz şato ve üç yüz yıllık bu odalar nedir?"

Lupelius: "Senin yarattıklarından biri; şimdi, tam şu anda!"

Amanzio: "Ya annemle babam?"

Lupelius: "Her zaman olduğu gibi senin yarattıklarından biri; senin dışında senden önce olan hiçbir şey yoktur! Eğer geçmişin şimdi tam şu an olduğunu bilmiyorsan, geçmişini değiştiremezsin. Şu anda elde ettiğin her şey eşzamanlı olarak birbirinden farklı, tüm yönleri dağılmaktadır. Eğer şu an mükemmel yaratılmışsa, geçmişindeki her şey kusursuzlukla uyumlu hale gelecektir. Geçmişe dair her bir olay şu anda bedeninden yayılan titreşimlerin rezonansıdır..

Amanzio: "Ama... öyleyse... insan... Tanrı mı?"

Lupelius: "Hayır!... Çok daha fazlası!... Tanrı onun hizmetindedir."

Amanzio: "Bu da ne demek?"

Lupelius: "Dilediğin her şeyi O'ndan isteyebileceğin anlamına gelir... ve Tanrı, her istediğini yerine getirecektir; sınırsızca... Tanrı iyi bir hizmetkârdır, ama iyi bir efendi değildir... Tanrı hizmet etmeyi sever, sevmeyi sever... Tanrı tüm teslimiyetiyle senin hizmetindedir... Tanrı vardır; çünkü 'sen' varsın. Sen var olmasaydın, O'nun var olmasının bir nedeni olmayacaktı. Tanrı, senin devinmekte olan iradendir."

Amanzio: "Anlamıyorum."

Lupelius: "İnsan akli anlayamaz... yalnızca yalan söyleyebilir. Akıl yalan söyler. Yalan söylemeyen akıl kendini yok eder ve ruhun bütünlüğüne yer açar.

It's Here that everything happens.... It's Here that everything is touched... It's Here that everything is moved...

Here... where Truth, Innocence, Beauty and Power dwell in... Here... in this infinite, everlasting indestructible Body.

Her şey burada olur... her şeye burada dokunulur... her şey burada hareket eder... gerçeklik, masumiyet, güzellik ve güç... burada... bu kusursuz, ölümsüz, yok edilemez bedende yaşam sürmektedir. "

14 Uyanık kalma sanatı

Elyazmasında, *The battlefield is the Body. Beden savaş alanıdır*, diye okudum. Lupelius'un bu tüm zamanların özeti niteliğindeki sözleri, en büyük haçlı seferinde yükselen bir savaş nidası gibi bedenimde yankılandı. Beden savaş alanımızdır. Zafer bütünlüktür. Bir insanın yaşamının amacı ruhundaki bütünlük, özündeki birliktir. Lupelius'a göre bu eser, insanın binlerce yıllık araştırmalarının özetidir, varoluşunun gerçek nedenini ve yazdığı tarihin içeriğini açıklamaktadır. Lupelius'a göre varılan bu durum fiziksel bir başarı olduğu kanısındadır. Beden ruhsal varlığın en görünür kısmıdır. Ruhsal bütünlüğü ise, hücrelerde gerçekleşen bir zaferdir.

Her bir organın, kasların, dokuların ve hücrelerinle tüm bedeninin en son atom parçacığınaya dek düşlerinin ışığıyla yıkanınca kadar, düşlerini genişlet. Düşlerin harekete geçtiğinde her şey mümkün olacaktır. Düşlerin, yeryüzü cennetindeki krallığını ilan etmen için bütün güçlere, ilkelere ve kurallara sahiptir. 'Kendini aşmak' kadar kutsal bir savaş yoktur; kendi sınırlarını aşmak kadar büyük bir zafer yoktur.

Bütünlük, varoluşun bir iyileştirme sürecidir. Bin yıllık inanışların tersine çevrilmesini; olumsuz duyguların ve yıkıcı düşüncelerin bir dönüşümünü; öz denetime ulaşmayı; yiyecekler, uyku ve nefes alma üstüne hâkimiyet kurmayı gerektirir.

‘Tanrılar Okulu’ndan bu ve diğer parçalar üzerinde çalıştığım, bin yıl önce İrlanda’da bir Okul olan onun muhteşem laboratuvarında, Lupelius’un çevresinde yaptığı deneylerin doğasında yatan nedenleri bulup çıkardım. Onun savaşçı-öğrencileri, orada kendilerini uykuya ve yemek yemeye egemen olmak üzere eğitir, yıkılmazlığa ve ölüme yenilmezliğe hazırlanmaları aşamasında, bugün temel saydığımız bu gereksinimlerini günden güne azaltırlardı.

Lupelius’a göre uyku, solunum için kötü bir ikamedir; beden, bizi yetersiz ve uygun olmayan solunumdan kurtarmak için, sadece birkaç saatliğine de olsa ayarladığı bir önlemdir. Lupelius’un düşüncesinin daha da derinlerine indikçe, hiçbir şeyin nefes alışımız kadar bize yakın, ama bir o kadar da bilinmez ve gizemli olmadığını fark ettim. Biz bir hava okyanusunun dibinde yaşayan yaratıklarız. Bu unsurla tamamen kaplanmamıza ve bedenimizin her santimetrekaresi bu hafif okyanusun basıncı altında olmasına rağmen, ciğerlerimize hâlâ yetersiz miktarda oksijen çekmekteyiz. Lupelius sıradışı bir şey keşfetmişti; her insan gerçekte gereksinimi olan miktarın ancak onda birini soluyordu.

Lupelius, elyazmasında ‘*underbreathing*’ yani *yetersiz soluma* olarak isimlendirdiği, insanın hayatta kalmakta zorlandığı bu solunum durmasına yakın durumunu, dikkatle betimliyor ve irdeliyordu.

Lupelius’a göre, bu garip olgunun bir sonucu olarak organizmamızdaki bazı yaşamsal kısımlar oksijen eksikliği çekiyor ve yetersiz besleniyordu. Lupelius, organik değişim ve katabolizma süreçlerinde solunumun önemini vurgulayan, insanlığın tehlikeli boyutta kirlendiği sonucuna son yüzyıllardaki buluşlardan çok daha önce varmıştı. Kişinin her gün, saatler boyu, kendisini dolu dolu, derin ve eksiksiz bir biçimde solumaya vermesi gerektiğine inanıyordu. Öngördüğü şey, bir gün her okulun, topluluğun ve sosyal kuruluşun, organizmalarımızın ihtiyaç duyduğu miktarda oksijeni soluma egzersizleri konusunda bize nefes almayı öğretecek bir eğitimi verecek olmasıydı.

Bin yıl sonra, üzüntüyle, bu öngörünün hâlâ gerçekleşmekten çok uzakta olduğunu ve oksijen sanki evrende en az bulunan, elde edilmesi en pahalı maddeler arasındaymış veya üzerinde çok ağır vergiler olan bir gazmış gibi insanların ‘yetersiz soluma’ durumlarını sürdürmekte olduklarını görüyordum. Lupelius’a göre, derin soluma kendiliğinden değil, ancak bilerek yapılabilir. İnsan kaderinin, doğru solumasına bir değil iki kat kordonla bağlı olduğunu ondan öğrendim.

Bir insanın nefesi genişledikçe kendi gerçekliği de zenginleşir. Amacın kişisel yazgını değiştirmekse, nefesin üstünde çalış, solunuma yeterince zaman ayır.

Lupelius öğretisinin köşe taşlarından biri olarak, kişinin kendi kaderi üzerinde doğrudan kendisinin yazması ve büyük kişisel bir serüvenin kahramanı olması için, insanın derin ve bilinçli olarak soluması, yiyecek ve cinsellikte azla yetinmesi ve uykuda daha az zaman geçirmesi gerekmektedir. Kişi, tüm çabasını bu doğrultuda vermelidir. Elyazmasında bulduğum bir mektupta, Lupelius bildiğimiz içten tarzıyla, bir öğrencisine bu konuda bazı öğütler veriyordu.

İnsanlar nasıl ölmeyi umuyorsa, uykuya da öyle dalmaktadır; bir anda. Sana gelince, sen gününün ne denli uzun sürdüğüne, savaşının ne denli zorlu geçtiğine veya saatin kaç olduğuna bakmaksızın, ‘ayık olarak uykuya daldığından emin ol. Enerjilerini yönetmesini bilmeyenler için günün sonunda tükenmiş olarak uykuya dalmak, canlı olmaktan çok ölü olmaktır. Yine de birkaç dakika bile uyumak gerekiyorsa, ayık olarak uykuya geçmeye

çalış. Bu, cehennemden derinliklerine düşmemene yardım edecektir.

Bu sözlerin –o sıralar da sıkça yaptığım gibi– TV karşısında veya bir kitap okurken hemen uykuya dalma alışkanlığım yüzünden, dolaylı bir uyarı biçiminde bana yöneltildiğini düşündüm. Lupelius’un sözlerinin gücü ve ikna kabiliyeti öylesine yüksekti ki, onları okurken derhal ‘ayık olarak uykuya dalmayı’ bir alışkanlık olarak kendime uyarlamaya, yaşamımın şifresi ve ilkesi yapmaya karar verdim. Lupelius’a göre, insanın uykuya dalış şekli yaşantısının niteliğini gösteren bir sistem, bir turnusol kâğıdı gibidir. Uyku bastırıp gözlerimizi artık açık tutamadığımızda, Lupelius, irademizi kullanarak ayağa kalkmamızı ve uykuyu yenmek için elimizden gelen her şeyi yapmamızı öğütlemektedir. Lupelius, bir kılıç çekmemizi, yıkanmamızı veya dans etmemizi önerir; bu amaca yönelik olarak yardımcı olabilecek birçok oyun ve hile bulmuştur.

Lupelius’un görüşüne göre, ‘Uyumak ölmektir!’ Eşi bulunmaz kara mizah yeteneği ve binlerce kılığa girmesine olanak veren şakacı doğasıyla, insanların her gece, sahneden kesin ayrılışlarının kostümlü provasını yaptıklarını iddia etmekteydi. İnsanlar için ‘kötü bir alışkanlık’ olan uykuyu bırakmamakta ısrar ediyorlar ve böylece gezegenimizin yarı nüfusu, sahneledikleri korkunç temsilin farkında bile olmadan, birbirlerine iyi geceler dileyip uykuya çekiliyorlar. Yenilmez savaşçılar Okulunun başkanı, olanaksız düşlemeye cesaret eden keşiş-filozof, uyanık durma sanatı üstüne sıradışı bazı önerilerde bulunarak mektubunu bitirmiş.

“Uykunun ölümün bir temsil edilişi olduğunu kavradığında, ona artık asla eskisi gibi yaklaşamazsın. Önlemlerin ve araçların ne olursa olsun, kesinlikle hiç kimsenin, hatta kadınının bile seni uyurken görmesine asla izin veremezsin. Uyanık durma sanatında kendini yetiştir! Bir savaşçının, kendisini bir başkasının uyurken görmesine izin vermesinin, aynı zamanda ona zayıflığını göstermekle eşdeğer olduğunu bilir; uyku, dünyaya bize saldırması ve bizi yenip öldürmesi için izin vermektir.”

15 Kötü alışkanlıklar

Lupelius, aslında insanda aklın algılayamayacağı bir gizemin varlığını keşfetmişti; insanın hücrelerini kirleten duygusal bir bataklık, bir tür ‘psikolojik köpüğün’ barındığı bir kara delik.

Kişi, oruç tutma ve solunum gibi teknikleri kullanarak, yeni bir vizyon, yeni fikirler ve koyacağı olağanüstü çabaları sonucunda çevresindeki gerçekliği değiştirebilir; kendisini eksik, çelişik ve ölümlü bir varlıktan, bütünleşmiş, uyumlu ve ölümsüz bir bireye çevirebilir.

Azla yetinmeye doğru yaptığımız her diyet ve her çaba, yıllardır birikmiş duygusal kabuklarımızı soyarak bizi hafifleteceği için, sıradanlığımızın cehennemlerinden kaçışımıza bir hazırlık olacaktır. Lupelius’a göre, yalnızca arınmış bir öğretmenin rehberliğinde Okul’dan bir kişi böylesine bir iyileştirme sürecine göğüs gererek bu girişimin engellerini ve zorluklarını aşabilir.

Her insanın içinde, arınmak üzere ilerlerken, bu yolda karşısına çıkan ve kendisine eşlik eden işaretleri genel bir anlamama durumu vardır. Sıradan bir kişi, bunları bir iyileşme belirtisi olarak yorumlamak yerine, tersten okuyarak ciddi bir hastalık olarak görür. Kimse bunun gerektirdiği ıstıraplı çabayla yüzleşmek istemez. Lupelius’a göre, bu yüzden işte tam da işe yaramaya başlayacağı sırada her tür perhizden vazgeçilir.

Lupelius, uzun yolculukları sırasında, yoğun çalışmaları ve yorulmak bilmez araştırmalarıyla saklı din okulları hakkında bilgi topladı; büyük dini ve mistik

geleneklerden gelen sıradışı insanlarla tanıştı. Her çağda ve bütün uygarlıklarda *otium**, yani hiçbir şey yapmama sanatı, yüksek sorumluluk düzeylerini ele geçirmeye yönelmiş kişiyi bu büyük maceraya sıkıca bağlayan bir altın kordon gibi, her öğretinin ve insanın içselliğindeki arayışlarının temel dayanağı idi.

Elyazmasının belirlediği yol haritası izlendiğinde, bir ruhbanın perhizinin, bir münzevinin yalnızlığının, bir keşişin azla yetinmesinin, hep bir tek Okulun farklı ifadeleri, aynı düşüncenin, savaşçı öğretilerin ve savaşçının uyanışına bağlı bin yıllık bir araştırmanın farklı yüzleri olduğu ortaya çıkıyordu.

İşin bu yönünü daha yakından incelediğimde, Büyük İskender'in yanındaki iki tarihçiden biri olan Arrianus, *Anabasis Alexandrou*** adlı eserinde İskender'in beslenme alışkanlığını ve enerjisinin sırrını bir cümleyle ifade ettiğini fark ettim:

“... azla yetinmek üzere eğitilmişti: kahvaltı olarak şafak sökmeden bir yürüyüş ve akşamları hafif bir yemek.” Cesaret ve gücün eşsiz örnekleri sayılan Makedon savaşçıların, dillere destan olan azla yetinmeleri de böyleydi. Onlar çıplak toprak üzerinde uyurlardı; en çetin mücadelelerde enerjilerinin son damlasına kadar tükettiklerinde bile sadece bir avuç zeytin yerlerdi. Yine de asla yorgun düşmezler ve düşman orduları için en tehlikeli ve en korkutucu kâbus olmayı sürdürürlerdi.

Lupelius'a göre, bir gram yiyeceğin bile bilinçli olarak tüketilmesi ve bir dakikalık da olsa uykudan kaçınmak öylesine güçlü bir etkiye sahipti ki, kişinin bütün inanç sistemini yerinden oynatabilir ve yanlış kurulmuş dengelerini altüst edebilirdi. Onun Okulu, hastalığın, yaşlılığın ve ölümün olmamasının, insanın doğuştan gelen bir hakkı ve doğal bir durumu olduğunu savunuyordu.

*A diseaseless, ageless, deathless man.
Hastalanmayan, yaşlanmayan ve ölmeyen bir insan.*

Yüzyıllardır bütün uygarlıklarda görülen özdenetimi ele geçirme arayışında, Lupelius'un 'duygusal atık' diye nitelediği şeyin gün ışığına çıkarılmasına yönelik öğretilerle uygulamaların daima kullanılması gerekiyordu. Bu zorunlu işlem, iç yaraların açığa çıkarılmasını ve benliğin katmanları arasından sarkan bütün gölgelerin temizlenmesini amaçlıyordu.

Bir gün elyazması üzerinde çalışırken, Lupelius'un bulduğu inanılmaz bir sırrı öğrendim. Bir düşünce devriminin bildirisini sunuyor ve sanki kendi çağdaşlarına değil de geleceğin bir bilim konseyine sesleniyordu: “... İnsanlığın geçmişinden miras kalan metafizik bir uykudan uyanmasının artık zamanı gelmiştir. İnanç sisteminin üstündeki binlerce yıllık tozu silkelemesinin zamanıdır.” Bu belge şu kararlı sözlerle son bulmaktaydı: “Yiyecek, uyku, seks, hastalık, yaşlılık ve ölüm, ‘zihinsel kötü alışkanlıklar’dır. Kişi bunlardan kurtulmalıdır.”

Ayrıca elyazmasının birçok yerinde, bunlardan “boş inanış” ve “yanılsama” olarak da bahsediyordu.

Lupelius, “The battlefield is the body... Savaş alanı senin bedenindir,” diye iddia ediyordu. “Reddedilen her yiyecek, uykudan kurtarılan her an, senin için ölüme karşı bir zafer sayılacaktır. Fiziksel ölüm ahlakdışı, doğaya aykırı ve yararsızdır.”

Lupelius yiyecek, uyku, seks ve çalışmada azla yetinmemenin enerji ve canlılık kaybındaki en önemli neden olduğuna inanıyordu; böylece insan için imkânsız olan fiziksel ölüm artık aynı insan tarafından kaçınılmaz bir duruma dönüşmüş oldu. Lupelius,

* *Otium*: dış gerçeklerden kendini ayırıp eylemsizlik halinde içeyönelme. (ç.n.)

** *Anabasis Alexandrou*: Büyük İskender'in Seferleri. (ç.n.)

tarihteki tüm uygarlıklar boyunca ve dinsel geleneklere bağlı çok az sayıdaki insanın hipnotik uykusundan uyanarak, bir öğretiyi izlemeye çalıştığını söylemiştir; onların zengin ve uzun ömürlü olmanın kaynağı olarak düşünce sistemlerinin merkezine fiziksel ölümsüzlük fikrini yerleştirdiklerini de eklemiştir.

Dreamer bir gün bana, yeni bir insanlığın ve özellikle de yeni bir önderin psikolojisinde, fiziksel ölümsüzlük fikrinin bir temel öge olacağını söyleyecekti. İnsan bu Herakles Sütunlarının ötesine geçmezse, eninde sonunda sınırına dayanacak ve gerisingeri dönecektir. Ölümün alt edilmesi fikri psikolojimizi belirleyen her sınırlamayı söküp atacak ve sorumluluğumuzu yükseltecektir; bu durum hayati önem taşıyan zengin ve uzun ömürlü bir yaşam girişiminin gerçekleşmesi için zorunlu bir önkoşuldur. Dreamer'a göre, bütün okulların her sınıfında ve her düzeyinde, üniversitelerde ve akademilerde, fiziksel ölümsüzlük felsefesi öğretilmelidir. Ebedi yaşam fikri, yoksulluğa, suç işlemeye ve ölüme karşı en güçlü panzehirdir.

Erivandan ve Eski Elyazmaları Enstitüsü'nden ayrıldım, sahip olduğum en kıymetli şeyi, 'Tanrılar Okulu'nun bir kopyasını Dreamer için yanıma alarak New York'a döndüm.

Tuttuğum yığınla not arasından, özellikle iki sözcük, yinelenen bir özdeyiş ve belki de Lupeliyanların bu özlü sözü, bütün yolculuğum boyunca zihnimi meşgul etti: *Daha az öl*. Bu sözcükler, Okulun felsefesinin özlü bir formülü ve kısaltılmış haliydi.

Die less and live forever. Daha az öl ve ebediyen yaşa.

Bu sözcüklerin sade görünürlüğüünün arkasında gizli, devasa buluş üstüne düşündüm. İnsan kendi içinde gün boyunca birçok kez ölmektedir. Yıkıcı durumlar ve düşüncelerle olumsuz duygular benliğimizin içinde hiç durmaksızın bizi öldüren zehri ağır ağır salarak zihnimizi karıştırır ve sürekli yinelenirler. Belki ebediyen yaşamak için nereden başlayacağımızı bilmiyoruz, ama Lupelius'un bin yıllık özdeyişini izleyerek kesinlikle 'daha az ölebiliriz'. Lupeliyanların şarkısını çok kez söyledim:

Eat less and Dream more.
Sleep less and Breathe more.
Die less and Live forever.

Daha az ye, daha çok düşle
Daha az uyu, daha çok nefes al
Daha az öl ve ebediyen yaşa.

16 "Sen bunun altından kalkamayacaksın!"

Sanki bir yeraltı yolculuğundan çıkmış gibiydim. Odayı ve en uzak duvarında asılı duran büyük yağlıboya tabloyu anımsamakta gecikmedim. Bu kez Dreamer'ın dünyasında sabahın bir saat daha ilerlemiş zamandı ve bu gün ışığında ortalığın aydınlığı villanın bu kısmının mimarisini kolaylıkla seçebilmeme imkân veriyordu.

Bakışlarımı yukarı çevirdim ve duvarın tuğlalarla etkileyici bir kemer oluşturduğu noktaya gelene dek tavanı kenar çizgisinden aşağıya doğru gözlerimle takip ettim. İşte tam o noktada bir başkasının varlığını sezinledim. İrkildim. Kemerin iki ucunda kımıldamadan, muhafızlar gibi duran, iki çıplak varlık bana bakıyordu: bir erkek ve bir kadın. Ben ne olduklarını anlayana dek sırtımdan aşağı bir ürperti kapladı. Bunlar gerçek boyutta, birbirlerine dönük iki heykeldi. Öylesine güzeldiler ki, onların Helenistik döneme ait kopyalar olduklarını düşündüm. Kalkık, düzgün ve bir zırh kadar güçlü

savaşçı çenesi, bana bir gurur mesajı aktarıyordu. Bir askeri emir almışçasına dikleştirdiğim bedenimi, öne doğru eğdim

İçgüdüsel olarak, hiç duraksamadan, Dreamer'ın odasına çıkan parlak volkanik taştan dik merdivenin yanından geçerek, karşı yöndeki alışılmamış biçimli, kristal camlı, demir kapıya yöneldim. Bir tablo, boydan boya kapının yanındaki duvarı kaplıyordu. Durup inceledim. Bunun Narcissos efsanesinin göz kamaştırıcı bir yorumu olduğunu gördüm: Narcissos, sulara gömülmeden hemen önce, suda kendi yansımısını seyrediyordu. Büyük bir sanat galerisinde XVII. yüzyıl şaheserleri arasında yerini alabilecek bu tabloyu hayranlıkla uzun uzadıya seyrettim. Ardından kristal camlı kapıyı dikkatle iterek açtım ve birdenbire, bir peri masalını andıran odanın eşiğinde büyülenip, öylece kalakaldım. Gözlerimi görüntüden ayırmaksızın eğildim, ayakkabılarımı çözdüm ve ilk geldiğimde yaptığım gibi, onları çıkartarak odanın eşiğinde bıraktım. Yalınayak, temkinli bir şekilde seramik yer döşemesinin geniş karoları üzerinde yürüyerek, adımlarımı büyük ve kapalı bir botanik bahçesine benzeyen bir yere doğru çevirdim. Çoğu tropik olan bitkilerin zengin çeşitliliği ve duvarları oluşturan kemerli camlar, botanik bahçesine dair izlenimi güçlendiriyordu. Dışarıda bahçenin koyu yeşili villayı kuşatmış, bir tekneyi çevreleyen bitki denizi gibi, ahşap doğramalara dek dayanmaktaydı. Burada gördüğüm her ayrıntının göz alıcı zarafeti, sanat eserleri, değerli tablolar ve beyaz mermerden yapılmış modern heykeller bu sıradışı mekânın gerçekte ne olduğunu anlamamı engellerlercesine beni büyülemişlerdi.

Sabahın ilk ışıkları iki geniş çatı penceresinden içeri süzülüyordu. Çatıyı taşıyan iki devasa kirişe baktım ve onları kaldırıp oraya yerleştirebilen Titanı gözümün önünde canlandırmaya çalıştım. Mekânın her bir köşesini dikkatle inceledim, ama Dreamer'dan herhangi bir ize rastlamadım. Onu yaklaşık bir yıldır görmüyordum. İlerlediğimde, geniş holün ortasında, yerde ayna gibi yansıyan sudan bir yüzeyi gördüm. Bir yüzme havuzundan çok, pişmiş seramik zeminde açılmış mavi renkli su dolu küçük bir çukuru andırıyordu. Suyun yüzeyi hafif bir ürpertiyle tatlı tatlı salınmaktaydı. Yüzeyinde O'nun dalgalanan görüntüsünü görene dek bakışlarımı suyun çevresinde gezdirdim. Yavaşça bakışlarımı kaldırdım. Dreamer gümüş bir flütü dudaklarına yerleştiriyordu. Zarifçe eğildi ve parıldayan flütle birlikte yüzünü ışığa doğru çevirerek kaldırdı. Notalar, bir kolyede birbiri ardınca dizilmiş inciler gibi bir anda havayı dolduruverdi. Müziğin de tıpkı, o villa gibi, o salon gibi, o an gibi bir dönemi veya zamanı yoktu. Kımıldamadan dinledim. Çocukluğumun neşesini, denizin kokusunu ve onun unutulmuş mutluluğunu yeniden yaşadım.

Kayalar üstündeki çılginca yarışlarımız, henüz yakalanmış istiridye ve yengeçlerin tadı, delice bir cesaretle büyük kayadan denize atlamadan önce kalbimin atması, Ischia'daki evin serin gölgeleri, marketten kan ter içinde dönen Carmela'nın öpücükleri... Bir nota, diğerlerinden daha uzun süreyle havada asılı kaldı, müzikten kendini kurtararak titreşip tek başına tınlayan bir kabarcığa dönüşmeden önce havanın molekülleriyle biraz oynadı ve ona can veren nefesle çırpındı. Sonra birdenbire sustu. Sonu gelmeyen bir an boyunca flüt alt dudakta kaldı, ardından onu nazikçe yastığın üstüne bırakan eli dikkatle izledi. Anımsadığımdan daha genç ve ince görünüyordu. Gözlerini dikip beni uzun uzun süzdü. O'na yeniden gelebilmek için gösterdiğim çabalardan, elyazmasını arayarak geçirdiğim zamandan, sonunda görevimi başarıyla tamamlayarak beni Okulun düşüncesine daha da yaklaştıran elyazmasına ulaştığımdan ve onun üstünde yaptığım tutkulu çalışmalarımın elbette haberdardı. Çıraklık dönemimi başlatan fırtınalı buluşmamızdan ve Marakeş'te beni geçmişime götüren maceralı yolculuktan sonra, hiç olmazsa bu defa, beni övmese bile, yüreklendirici birkaç söz söyleyeceğini umuyordum.

O'na doğru birkaç adım attım. Dreamer hiçbir şey söylemeden bana bakmayı sürdürdü.

Başlangıçtaki huzursuzluk hissim şimdi bir acıya dönüşmüştü. O'nun bakışları altında dikkatim yön değiştiriyordu. İlk kez kendi içime bakıyordum. Gördüklerim kabul edilir gibi değildi: suçluluk duygusu, düğümlemiş hisler ve kapkaranlık düşüncelerden oluşmuş bir bulut, bilincimde karışık bir duygu yumağı gibi kendini göstermekteydi. Bakışları hiçbir zaman görmek ve yüzleşmek istemeyeceğim bir psikolojik çamuru bulandırırçasına içimi oyuyordu. Duyduğum acı, dayanma sınıma gelmeden hemen önce kesildi. Ne var ki tutuşunu gevşetmedi. Sonrası çok daha ıstırap vericiydi. İncelemesini tamamladığında, sanki kesin yargıya varmışçasına, son kararını bildirdi: *“Sen bunun altından kalkamayacaksın!”*

Kararın ardından gelen sessizlik botanik bahçesinin her köşesini hızla kapladı. Melankoli, hayal kırıklığı, keder ve öfke birbirine karışarak hep birlikte tek bir soğuk acı içinde eridi. Bütün enerjimin boşaldığını hissettim. O anda sadece rahat bırakılmak ve olduğum yere yığılıp kalmaktan başka bir şey istemiyordum. Bir sanık gibi nefesimi tutmuş, kararın sonucunu bekliyordum. Zaman geçmek bilmiyor, zalimce uzuyordu. Nihayet, deneyin milyonuncu kez başarısız olduğunu görüp yine başarısızlığa uğrayacağını bilmesine rağmen, yine de hayal kırıklığına yenik düşmeyen azimli bir araştırmacı edasıyla, *“Kimse başaramaz. Başaramayan insandır!”* dedi.

Benimle, sanki yok olmaya yüz tutmuş bir türün, yenik düşmüş bir ırkın temsilcisine seslenir gibi konuşuyordu.

“Seni olduğun gibi kalmaya zorlayan pek çok yasa var. Hatta seni görevlendirdiğim araştırmayı bile kendini beğenmişlik ve benmerkezcilikle besleyen bir olguya dönüştürdüün.”

O'na karşı derin bir kızgınlık duyuyordum; bu, insanın haksızlığa uğradığında hissettiği türden kendine acımayla karışık bir nefret duygusuydu. Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avrupa'da, aylar süren seyahatler ve araştırmalar sonrasında Lupelius'un araştırmacılar, akademisyenler ve arkeologlarca yok olmuş sayılan elyazmasını bulduktan ve acılarıyla dolu geçmişimle cesurca yüzleşmemden sonra O'nun tarafından bu şekilde davranılmayı hak etmiyordum. Dreamer'ın sözlerine bir şekilde karşılık vermek istiyordum, ama onurumu ayakta tutacak kaslarım hâlâ çok güçsüzdü. Ayrıca yüreğimde onun haklı olduğunu da biliyordum. Ruh halimi yapmacık bir uysallığın ardına gizlemeye çalıştım. Bütün söyleyebildiğim, *“Değişemiyorum,”* oldu. Buna rağmen sesim, çaresizliğimin kinine; kendime tutunup kalma ve bağımlılık eğilimime ihanet etti.

Dreamer, e harfini sonu gelmez biçimde uzatarak korkunç bir sesle *“Keeeees!!!”* diye bağırdı. Saniyeler, giderek yaklaşan bir işkencenin geri sayımı kadar korkunçtu. Kanlı bir meydan savaşının tam ortasında, silahların ve savaş borularının gürültüsü arasında, onun kükreyen bir nara gibi yükselen bu olağanüstü bağırması içimde boşluk gibi, derin bir sessizlik yarattı. Benliğimde oluşan bir irkilmeyle kendime gelerek, onu can kulağıyla dinlemeye başladım.

Dreamer sesindeki aynı acımasız tonu sürdürerek şaşırtıcı biçimde alçak bir sesle, *“Sesini yitirene dek saatlerce ağladığın zamanları anımsıyor musun?”* diye sordu. Uzak geçmişime ait kesitlerden görüntüler, bir illüzyonistin elinde maharetle karışan iskambil kartları gibi birbiri ardınca, üst üste binmiş ve karmakarışık halde çabucak zihnimden geçti. Tüm bu kesitler birbirine benziyordu; ışık hep aynıydı, Napoli'deki çocukluğumun büyümlü atmosferini, eski evi, Carmela'nın odasını ve kapakları aynalı gardırobu tanımıştım. Sanırım altı yaşlarında bir oğlan, yerde oturmuş feryat figan, durmaksızın ağlıyordu... o çocuk bendim.

“Hâlâ oradasın, henüz hiçbir şey değişmedi. Çocukluk kaprislerin hiç değişmedi, şimdi sürekli olarak şikâyet etme ve kendine acıma eğilimiyle aynı şekilde devam etmekte.” Sustu ve zaman hiç geçmeyecek gibi geldi.

Dreamer sonunda, *“Sıradan bir dünyada değişmek olanaksızdır,”* dedi. *“Yedi yaşında*

bir çocuk, bir çömez gibi çoktan kederli yetişkinler ordusuna katılmıştır. Dünyanın tepetaklak bir betimlemesiyle tüm inançlarını, önyargılarını, boş inanışlarını ve fikirlerini, 'Mutsuz İnsanlar' kulübüne ebediyen girmesine hak kazandıracak kadar, küçük bir Spartalı gibi daha o yaşta edinmiştir.

Bir insanın düşüncesi, duyguları ve bedeni iç içe geçmiş eşmerkezli evrenlerdir, hepsi birbiriyle bağlantılıdır. Kişinin bilerek ses tonunu veya tınısını değiştirmesi, sırtını bir milim dikleştirilmesi veya açıkça görünen önemsiz alışkanlığını düzeltmesi bütün yaşamını değiştirmesi demektir. Bu, neredeyse olanaksızdır.”

Uzun bir süre kılı kırk yararcasına, sert bakışlarla yüzümü inceledi ve ben de bu incelemeye sessizce katlandım. Ruhumdaki en ufak bir kıpırtının bile O'nun gözünden kaçmayacağını ve bu karşılaşmada hile yapmanın imkânı olmadığını biliyordum. Bu benim için ya hep ya hiç demektir. Bir yanda bir gün kendimi fethetmem, 'düş'e bağlanmam, yaşamımın muhteşem bir kişisel maceraya dönüşme olasılığı, öte yanda çaresizce boşluğa düşercesine kendimi ebediyen yitirme olasılığı, hepsi aynı yerde, bir aradaydı. Yaşamım bir pamuk ipliğine bağlanmış, asılı olarak dipsiz bir karanlığın ağzında öylece sallanıyordu. Tek bir sözcük, ses tonundaki bir değişim veya bir parça uzayan sessizlik onu uçurumdan aşağıya, ortak bir yazgının içine düşürmeye yeterdi.

Antrenmanlı birinin bedenindeki esneklik ve çeviklikle, Dreamer da aniden, eğildiği yerden doğruldu; havuzun açık mavi suları bir kelebeğin yansımasını andıran bu hareketi yakalamakta gecikmedi, yüzeyi titremeye sallandı. Ağır adımlarını bana doğru çevirdi. Nefesimi tutmuş, bitmek bilmeyen o birkaç saniyenin geçmesini bekledim. Ardından bu kez canayakın bir sesle, “*Ancak beni hatırlarsan, altından kalkabilirsin!*” dedi.

17 “İnançlarını altüst et!”

Bu arada yastıkları bedeninin çevresine özenle yerleştirdi ve rahat bir pozisyon alarak oturdu. Yaptığı işi gerektiği gibi yapmaktan sakınmayan biri gibi görünüyor ve çoktan sonuçlandığına inandığı uzun sürecek bir işe bile ilk adımını mutlaka enerjisini tazeleyerek atıyordu. Sıkı sıkıya tembihlercesine, “*İnançlarını altüst et!*” dedi. Beni, karşılaştığımızdan beri durduğum yerde ayakta bırakmıştı, oturmaya buyur etmek aklının köşesinden bile geçmedi. Bu davranışını beni önemsemediğine yordüğüm için güvenmiş ve kırılmışım. O sıralar, Dreamer gibi bir varlığın her anını stratejik olarak yaşayabileceğine inanmamın imkânı yoktu. Eğer bilinçli olarak O'nun amacına bir şekilde hizmet etmiyorsa, bilerek tek bir gözünü bile kırpmıyordu. O'nun suları titreyen havuzunun hemen yanındaki ilk seramik yer karosunun sınırları içine hapsedilmiş bir halde duruyor, içermeme takılı aklımla, onu dinlemeyi sürdürüyordum.

Dreamer bana, “*İnsanın geçmişi, bugünü ve geleceği... kendi yolunda yürürken başından geçen olaylar, koşullar ve deneyimler, kendi inançlarının yansıttığı gölgelerdir; onun varoluşu ve kaderi, kendi yargılarının ve düşünlüklerinin elle tutulur, gözle görünür hale gelmesidir,*” dedi. “*‘Visibilia ex invisibilibus.’ Algıladığın, gördüğün ve dokunduğun her şey, bir görünmezlikten kaynaklanır. Bir insanın yaşamı, düşlerinin gölgesidir, ilkelerinin ve inandığı her şeyin gözler önüne serilmesidir. Herkes kararlılıkla inandığı şeyin, noktasına virgüline kadar gerçekleştiğini görmüştür. İnsan daima yaratır. Karşısına çıkan engeller ise insanın kendi sınırlarının, çekişen fikirlerinin ve zayıflığının maddeye dönüşmesidir.*

Kimisi vardır yoksulluğa inanır, kimisi hastalığa tapar, kimisi sürekli olarak kılığa ve kısıtlamaya inanır ve kimisi de her şeyini suçluluk duygusuna bağlar...

İnsanoğlu benliğinin en karanlık durumlarında bile daima yaratır.”

Dreamer'a göre, kimsenin inancı bir başkasının inancından daha üstün değildir. Herkes, yönetecek ve yatırım yapacak... inanç pastasında kendi payına sahiptir; inanç herkese eşit olarak pay edilmiştir. “*İnsanların arasında ayırım yaratan... onların farklı*

kaderlere ait olmalarını sağlayan şey... bilinçsizce de olsa, her birinin inançlarının, vurmaya niyetlendiği hedeflerinin farklı niteliğidir.”

Beni altüst eden bu sözlerin etkisi azımsanır gibi değildi. Her zaman inancın değerli bir şey olduğunu ve insanlar arasındaki asıl farkın onların sahip oldukları değişik inanç biçimlerinden kaynaklandığını düşünmüştüm. Benim dünya anlayışımı dayandırdığım ideolojik sütunlar, şüphesiz gücü bakımından diğerlerinden farklı saydığım, Muhammed'in, İskender'in, Sokrates ve Lao Tzu'nun, Churchill ve Napolyon'un inançlarıydı.

Sözlerimi desteklemesi için kutsal yazılardan ve onların otoritesinden güç alarak, “Madem herkes, üstelik de eşit derecede inanç sahibi,” dedim, “o halde ‘bir hardal tanesi kadar imanınız olsa...’ sözleri ne anlama geliyor?”

Bunun ardından yaptığı konuşma benliğime ebediyen kazındı. Bu durum söylediği akılda kalıcı sözler kadar, her birinin ardında varlığını hissettiren otoritesi yüzündendi. Dreamer, bana İncil'deki o bölümün bir yorumunu vermiyor, onu yeniden yaratıyordu. Bu binlerce yıllık mesajın düşsel özü ve onun her bir atomuna sıkıştırılmış bilgisi, o anda açığa çıkıyordu. Dinlemekte olduğum sözler ise yepyeni ve capcanlıydılar. Ve onlar, dünya tarihinde daha önce asla söylenmemişti.

“İnsanoğlu imanının yönünü bir milim oynatacak kapasiteye sahip olabilseydi; inançlarının gücünü ölüm yerine yaşama yönlendirebilseydi, yaşadığı dünyadaki tüm dağları yerinden oynatabilirdi.”

Geceyi yırtan bir şimşekle, karanlığın yerini bir anda aydınlığa bırakması gibi, zihnimden inanca dair bir atom parçacığının yoğun enerjisi geçti. Anladım ki, cehenneme dair en küçük bir inancın bile yok edilmesiyle, her insanın körü körüne inandığı en köklü inançlarından biri olan ölüm kavramı yüzde yüz yıkılacaktı. Böyle bir girişimin üstünlüğünün farkına vardım. Bunun sadece düşüncesi bile, dünyanın ve göklerin ağırlığını sırtında taşıyan Titanın gereksindiği kuvvete denkti.

Kendime ilk kez neye inandığımı sordum ve Dreamer'la karşılaşana dek neye değer verdiğimi. Bunu düşünürken sesi geldi ve düşüncelerim geçmişimin karanlık derinliklerine doğru kayarken bana yol gösterdi. Çok iyi biliyor olmama rağmen, onun için açık bir kitaptan farksız olduğumun bir kez daha onaylanması, utandırıcıydı.

“Şimdiye dek, bütün insanlar gibi senin de yaşamının amacı, varlığının hedefi, kendini yüreğinde öldürmek oldu. Hastalık, Yaşlılık, Ölüm, insanoğlunun binlerce yıldır tapındığı tanrılardır. İşte insanlar yaşamdan, sonsuz düşlerinden böyle hüzünlü bir biçimde vazgeçtiler.”

‘Bir hardal tanesi kadar imanınız olsaydı...’ demek, ‘yaşam görüşümüzdeki en ufak bir yükselme, en küçük bir dönüşüm, ölümlü kaderimizin yönünü değiştirebilirdi’ anlamına geliyordu.

‘Düş’, var olan en gerçek şeydir.

Kendi sınırlarını ‘görmek’, onları çepeçevre sarmak, bu sınırları kendi içinde boğarak onlardan kurtulmak demektir! İnsanın yaşamını olumsuz duygular yönetmektedir. Yüreğinde taşıdığı sıkıntılar, başına gelen tüm felaketlerin ve mutsuzlukların sebebidir. Dreamer ayağa kalktı. Bulunduğu yerden bana doğru dönerek, dikkatli adımlarla büyük havuzun yanından geçti, olağanüstü güzellikteki botanik bahçesinin tam karşı köşesine doğru gitti. Sırtı dönük olarak konuşmasına rağmen, sesini kulağımın dibindeymiş gibi gür ve net işitiyordum. O konuşurken hiçbir sözünü kaçırmadan not defterime yazdım. “Sadece zaman meselesi... Zamanı gelince hepimiz hedefi tutturacağız... Hepimiz sonunda kazanacağız... Hepimiz inandığımız şeye dönüşeceğiz. Hepimiz neyi bozmadan koruduysak onu elde edeceğiz; sen kendi sefilliğini, hatalarını ve ölümü, ben ise

mükemmelliği, sonsuzluğu ve ölümsüzlüğü...”

18 Narcissos sendromu

Dreamer, “*Senin en sarsılmaz inancın, en zararlı inanışın, kendin dışında bir dünyanın varlığına, bağımlı olduğun bir şeye veya birisine, sana bir şeyler veren veya senden alan, seni seçen veya suçlayan bir şeye veya birisine inanmandır,*” dedi.

“*Bir savaşçı, bir anlığına bile olsa kendisine dışarıdan gelecek bir yardıma inanacak olsa, o anda kendine olan yıkılmaz inancını yitiriverir,*” diye devam etti. Ardından sustu ve gözlerini kapadı. Bu arada ben O’nun son söylediklerini defterime yazdım. Suskunluk uzadı. Kendimi aniden değersiz, ortada kalmış gibi hissettim ve yaşadığım utancı, bazı notlarımı aklımdan yeni baştan tekrarlayarak yenmeye çalıştım. Sonunda Dreamer sessizliği bozdu ve gözleri kapalı şekilde, benim notlarımdan bir bölümü okudu:

There is nothing out there...

There is no help coming from anywhere at all...

Buranın dışında hiçbir şey yok... Hiçbir yerden gelecek hiçbir yardım yok.

Sert bir sesle, “*İnsanın en kötü hastalığı bağımlılıktır,*” dedi. Birdenbire dikkat kesildim. Yanılıya imkân vermeyen bu ifadenin önemini ve bunu yerleştirmem gereken yeni inanç sistemimin merkezini bedenimde hissettim. “*Başkalarına ve başkalarının yargılarına bağımlı olmaktan kötüsü yoktur. Tüm bu şeylerden kendini kurtarabilmek için uzun bir hazırlık gerekir...*”.

Hemen sonra, bu ve buna benzer diğer durumlardaki tutumlarımı gözlediğimde, farkına varacağım üzere, Dreamer doğrudan beni ele aldığı anda veya benden kişisel olarak bahsederken bende ayaklanan çok çetin bir dirençle karşılaşılıyordu; oysa genel olarak tüm insanlardan bahsederken, ben kolayca kabul ediyor ve hatta hemen ikna oluyordum.

Dreamer sözcüklerin üstüne bastırarak, “*Senin gibiler, yaşadıklarını yalnızca başkalarının arasındayken hissederler; sizler kalabalık yerleri tercih edersiniz, devlette veya büyük şirketlerde; yani kalabalığın güven veren varlığını nerede hissederseniz. Orada iş bulursunuz. Başkalarının arasında olmak, kendinizden ve yalnızlığın dayanılmaz yükünden kaçmak şartıyla, bağımlı olmanın bütün törenlerini yerine getirirsiniz ve sinemalar, tiyatrolar, hastaneler, stadyumlar, mahkeme salonları, kiliseler gibi onun tapınaklarında toplanırsınız,*” dedi.

Kendimi savunurcasına insana yakışmayacak bir harekette bulundum. Sanki bu sözleri can alıcı bir şeyi tehdit etmiş veya düzenlenmesi uzun zaman almış bir planı bozmuş gibi, boğazımı sıkı bir öfke benliğimi kararttı. Ona söylemek istediğim öfke dolu itirazlarımı, savrulmayı bekleyen havan mermileri gibi zihnimde sıraya dizmişim. Bu rezil yığınağı kaldırmak üzere zihinsel bakışımı içime çevirdim, ama sessiz saldırı sadece öfkeye dair acı dolu bir ifadenin çizgileri olarak yüzüme yerleşti. Dreamer direnç duvarlarımla gücünü sınıyordu. Onlarda nasıl bir gedik açacağını çok iyi biliyordu. Gülümsemesinde, sanki bana vurulmuş gibi zalimce bir hava vardı. Alçak sesle, “*Senin gibi biri, hastalandığında, dikkatleri üstüne çekmek ve dünyaya sınıksız tutunmak için, cerrahlar, yani hâlâ ilkelikten çıkamamış bilimin şamanları tarafından parçalara ayrılmaya hemen hazırdır,*” dedi. Mideme ani bir yumruk yemiş gibi sersemlemişim. Dreamer aynı ringde hem rakibim hem de bir hakem edasıyla geri sayar gibi, birkaç saniye geçmesini bekledi.

Tavrını ve ses tonunu beklemediğim bir anda bütünüyle değiştirerek, “*Tabloyu anımsıyor musun?*” diye sordu. Ağzından çıkan her sözü beni şaşkına çevirmeye yetiyordu. Şimdiye dek hiç kimsede görmediğim, birdenbire ve ustalıklı yapılan

böylesine ani değişimlere asla alışamayacaktım. Yepyeni bir kişiliğe bürünmesi ve bir saniye sonrasına bir saniye öncekinin tek bir atomunu bile taşımadan geçebilme yeteneği beni hayrete düşürüyordu. Birden, sözünü ettiğinin, şu an içinde bulunduğumuz camdan bahçeye girmeden önce hayranlıkla seyrettiğim tablo olduğunu anladım. Boğulmadan hemen önce, sudaki yansımasına hayranlıkla bakan Narcissos'un görüntüsü zihnimde yeniden canlandı.

Dreamer, *"Bu, kendi görüntüsüne kapılıp kalmış insanın simgesel bir öyküsüdür,"* derken, O'nun ani konu ve tutum değişimine hâlâ uyarlamayı başaramadığım yüz kaslarımın olağanüstü çabası karşısında çok eğlendiğini saklamaya gerek bile duymamıştı. *"Narcissos'un masalı, dünyanın bir kurbanı olan insan metaforudur."* Ardından konuşmasını sürdürerek, genel inanışın aksine, bana Narcissos'un kendisine değil, onun salt bir yansıma olduğunu fark etmediği sudaki görüntüye âşık olduğunu açıkladı. Kendisi dışında bir varlık gördüğüne inanarak ona sevdalandı ve suya düşüp acıklı bir şekilde öldü.

Dreamer sözlerini,

"Once you realize that the world is the projection of yourself, you are free of it.

Dünyanın kendi yansıman olduğunun farkına vardığında, ondan özgür olursun," diye kesin bir yargıyla tamamladı.

Çok şaşırmıştım. Uygarlığın en önemli efsanelerinden birinin binlerce yıldır yanlış anlaşılması nasıl mümkün olabilirdi? Böylesine basit bir açıklama nasıl gözden kaçırılabilirdi?

Dreamer'ın yanında, Sokrates'la son bulan bu devler çağının ve 'teselli mahiyetindeki' felsefenin insana rahatlatma sunan bulunuşunun sesini duydum. Bu bilginin yankıları bizlere ulaşmak için zaman okyanusunu açıp gelmesine rağmen, bizler insanın gerçek durumunu ortaya koyan ezeli masallarını yanlış anlamayı sürdürüyorduk. Efsanesi aslında, dünyanın sıradan vizyonuna sahip olmanın aptallığına ve tehlikelerine karşı bir çığlık olmasına rağmen, biz Narcissos'u ısrarla kendini beğenmişliğin temel bir örneği olarak kabul ediyoruz. Dreamer'ın birçok kez bana anlatmaya çalıştığı şey şimdi aklıma çok daha derinlemesine giriyordu. Narcissos'un öyküsü, altüst etme okulunun bir bildirisiydi; tıpkı Aziz Pietro'nun çarmıha gerilişini ve Aziz Paolo'nun düşmesini tablolarını yapması için Caravaggio'ya ilham veren bildiri gibi.

"Kendimizin dışındaki bir şeye âşık olup kendi varlığımıza olan inancı unutmak, bağımlı olan bir dünyanın karmaşası içinde kendimizi yitirmek, kişisel gerçekliğimizin tek yaratıcısının kendimiz olduğunu unutmak demektir."

Sözlerini vurgularcasına, *"Bizim dışımızda başka bir dünya yoktur, her karşılaştığımız, her gördüğümüz ve her dokunduğumuz şey aslında sadece 'bizi' yansıtmaktadır. İnsanın yaşantısındaki diğer kişiler, olaylar ve koşullar, onun koşullarını ortaya serer,"* dedi. Dünyayı suçlamak; ondan yakınmak, kendini haklı göstermek ve saklanmak, düşmüş bir insanlığın göstergeleridir; 'gerçek' bir iradenin yokluğu, bağımlı olmanın kesin belirtileridir.

Beni hazırlıksız yakalayıp, *"Narcissos da Âdem gibi elmayı yedi!"* dedi. Önce dört bin yıllık yaratılış öyküsüne yanaşıp, hemen ardından ani bir sıçrayışla klasik Yunan döneminin en eski efsanelerinden birine atlayarak, uzak dünyalar arasındaki zaman ve mekân uçurumlarını böyle tek bir adımla geçtiğinde, benim O'na ayak uydurmam güçleşiyordu. *"O da, Âdem gibi, bir dış dünyanın var olduğuna inanmıştı."*

Kültürel açıdan çok farklı olmalarına rağmen, her iki gelenekte de mesaj aynıydı: bir dış dünyaya inanmak demek, onun kurbanı olmak ve onun tarafından yutulmak anlamına geliyordu.

Dreamer, *"Dünyayı her an sen yaratıyorsun!"* diye sözlerini sürdürdü. *"Narcissos'un*

kendi yansımaları gördüğü su birikintisi dış dünyadır. Onun gerçek olduğuna inanmak, onu ne pahasına olursa olsun benimsemek, kişinin kendi gölgesine bağımlı olması anlamına gelir. Böylece kendi ellerinle yarattığın şey seni nefessiz bıraktığı sürece, sen yaratırken yaratılan, düşleyenken düşlenen ve efendiyken köle haline geleceksin.” Dreamer’ın, bu efsaneleri keşfetmemi sağladığı mesajlarını, hem kutsal kitabın çağlar öncesinden gelen öykülerinde, hem de Frankenstein, Alice Harikalar Diyarında, Blade Runner gibi yeni öykülerde bulunduğunu anımsadım.

“Âdem ve Havva’nın cennetten kovulması her anda olur. Dünyevi yaşam bizi ele geçirdiğinde, biz de onu yaratanın biz olduğumuzu unuttuğumuz her anda, sürekli cennetten kovuluyoruz. Yaratılan ancak bu aşamada karşı saldırıya geçer ve isyan eder. Bu ilk günahıdır, sebeple sonucun yer değiştirdiği, bağışlanmaz ölümcül günah.

İnsan bütün ve gerçek bir varlıktır. Bu, onun kendisine egemen olduğundandır; olayların görünür dinamizmi ve konumların çeşitliliği yerine, insan dünyanın kendisinin aynası olduğunu bilir.

İster iyi, ister kötü olsun, güzel veya çirkin, doğru veya yanlış, kişinin karşılaştıklarının hiçbiri, gerçeklik değil, kendi yansımasıdır.” Dreamer bunları söylediğinde, ses tonundan buluşmamızın sonuna geldiğimizi anlamıştım. Benden ayrılmak üzereydi. “Herkes kendinde neyi ekirse daima ve yalnızca onu biçer. Tohum da, harman da sensin. İşte bu nedenle tarihteki bütün devrimler hep başarısızlığa uğramıştır. Onlar dünyayı dıştan değiştirmeye kalkıştılar, su birikintisindeki görüntünün gerçek olduğunu sandılar.

Do not rely anymore on the world for help. Go beyond it! Only those who have gone beyond the world can improve the world.

Bundan böyle yardım almak için dünyaya bel bağlama. Sen onun ötesine geç! Dünyayı geliştirenler, ancak dünyanın ötesine geçenlerdir.”

Sözlerinin burasında bir süre durakladı. Sonra bana bir kez daha, “Ötesine geç!” diye buyurdu ve yine sessizliğe büründü. Aşmak için dünyanın ötesine geç! Bunun anlamı ne olabilirdi acaba?

“İnsan yüzyıllardır, kendi yansıttığı filmdeki görüntüleri değiştirebileceğine inanarak ekranı tırnaklarıyla kazıdı.”

Sayılsız insan neslinin neden tarihin yönünü değiştiremediğinin yanıtı bana bir gümüş tepside sunulmuştu. Acı bir alay içeren bu bakış açısı, işkencelerin, kavgaların ve kahramanlıkların sonsuz öyküsünü tek bir yargıyla özetliyordu: devasa, yararsız bir saçmalık.

Hiç beklemediğim bir nezaketle bana, “Sen, bu delilikten vazgeç! Savaşları, devrimleri, ekonomik, politik ve sosyal reformları unut. Her olanın ardındaki gerçek nedenle ilgilen. Düşlenenle değil, içindeki düşleyenle ilgilen. En büyük devrim, tüm girişimlerin en büyüğü, hatta tek ve en anlamlı olanı, kendini değiştirmektir,” dedi.

19 İnsan saklanamaz

Dreamer beni uyararak, “Dünyaya bağımlı kalanlar, varoluşun en alt düzeylerinde ökseye tutulur kalırlar,” dedi. “Tüm yaşantın boyunca, hep bağımlı olmanın kökleri olan ‘korkuyla umut’ arasında asılı kalarak, kendin dışındaki... güvencelerin ve gelip geçici mutlulukların peşinde koşun.”

Konuşması sırasında Dreamer, genellikle bendeki engelleri devirip daha derinlerime girmek istediği zamanlarda yaptığı gibi, bana gözlerini dikerek öyle sert bir ifadeyle bakmaya başladı ki, ne gözlerimi kırıpabildim, ne nefes alabildim. “Bütün bağımlı olanlar

gibi senin yaşantın da çok korkunç. Seninki de bir köle yaşamı... Sıradanlığı ve eksikliği her gün yeni baştan yaşayarak, hayatını içine hapsettiğin ofisini bir an olsun terk etmeyi düşünmeden geçirdiğin uzun kölelik yılları.” Çapraz ateş altında kalmış bir savaş muhabiri gibi söylediklerini yazıyordum. Köklü inançlarımın üstüne bu ifadesinin etkisini güçlendirmek için Dreamer yine, “sana bunu tekrarlamaktan asla vazgeçmeyeceğim: Senin dışında olan hiçbir şey yok... senin adına dünya dediğin yer, bir görüntüden ibaret... Gerçek dediğin şey ise düşlerinin ya da düş kırıklıklarının pürüzsüz bir aynaya yansımaları, maddeye dönüşmesidir...” diye tekrarladı.

Bu vizyon, Dreamer’ın bütün öğretilerinin temelini oluşturacak ve gelecekte benim anlama sınırlarım genişleyip, sözlerinin yıkıcı etkisine dayanma gücüm artınca, birçok vesileyle bana bu sözlerinin anlamını daha da derinlemesine açacaktı. O ana dek bütün öğrendiklerimin tepetaklak edilmiş olması nedeniyle bunları ilk kez duyduğumda nasıl beynimden vurulmuşa döndüğümü çok iyi anımsıyorum.

*“Realize that the world is in you and not viceversa!
Dünya senin içinde, aksini düşünme!*

Dünyada olan ya da ona ait olan hiçbir şey yoktur. Bu dünya seni ne kurtarabilir, ne de sana yardım edebilir.” Ardından, konuşması öğüt vermeye dönüştü; bunlar yalnız bana değil, bütün insanlara bir çağrı niteliğindedeydi. Sesi, takdir etmeyi bilmeyen, hatta doğru kullanacağından bile endişe duyduğu birine çok büyük bir serveti emanet eden birinin sesi gibi hüznü yüklüydü. *“Özgürlüğün peşinden koş, bu sefil insan kalabalığından uzaklaş!... Hissetmeyi yeni biçimiyle hayata geçir. İçindeki sonsuzluğu ele geçir, böylece galaksiler kum taneleri haline gelecektir...”*

Vizyonunu genişlettiğinde dünyanın küçüldüğünü göreceksin... Vizyon ve gerçeklik bir ve özdedir. Bütünlüğü ara. Başkalarına aşılmaz görünen sıradağlar senin gözünde küçük tümsek yığınlarından farksız olacaktır.”

Bu sözlerinden sonraki suskunluğunu, aklımdan geçenleri O’na iletmem için bir davet olarak yorumladım ve bazılarını düşüncesizce sıralamaya kalkıştım. Yaşantımızdaki her türlü olay ve koşulun bizden kaynaklandığı görüşünü kabul etmemin zorluğundan söz ettim. Konuşmamda her türlü tartışmacı vurgulamadan kaçınmak üzere bütün önlemlerimi aldım ve bir yabancıyla genel bir durum değerlendirmesi yaparken takınmaya çalıştığımız, üstün olan tarafa yakışır, bilgece bir ses tonuyla konuştum. Dreamer’ın sözlerini benimkilerden ayıran sorumluluk basamaklarındaki uçurumlarla ölçülecek kadar uzak olan mesafeyi göremeyecek kadar kör olduğumu fark ettim.

Sözlerimi, “İster soğuk algınlığına yakalanmış olsun, ister bir uçak kazasına kurban gitsin, bir insanın başına gelen olayların, onun psikolojisinin ve benlik durumlarının maddeleşmesi sonucuna bağlamak bana göre olanaksız,” diye bağladım. Dreamer’ın vizyonu beni hem hayran bırakmış, hem de korkutmuştu. Düşüncelerimin izinden gittiğimde, uygarlığımızın, bugüne dek dünyayı bölen iki karşıt görüşe kadar uzanan köklerine iniyordum. Klasik Yunanda, lütuflarını körü körüne bağışlayan bir kader tanrıçası olan Fortuna’ya inanıyordu. Fortuna gözleri bantlı olarak tasvir ediliyordu. Buna karşın, Antik Roma ise *homo faber’e* inanıyordu. Roma’nın gözleri çok bozuk olan tanrıçası Fortuna ise insanların bireysel erdemlerine saygı göstermekteydi. Aklımca, Dreamer’ın Roma’daki dünya görüşünü taraf tuttuğuna inanmıştım. Daha bir yargıyı kurgulamaya bile zaman bulamadan, bundan önceki bazı korkunç anlarda da olduğu gibi, sesi damarlarımdaki kanı donduran bir kükremeye yükseldi. *“...Sen burada kendin gibi birkaç iş arkadaşınla toplantı salonunda muhabbet etmek için bulunduğunu mu sanıyorsun?”* Tam bu sırada sözünü vurgulamak istercesine işaret parmağıyla orta

parmağını bitıştırıp sağ kulağına hafif hafif vurdu ve *“Beni dikkatle dinle...”* dedi. *“Dünya senin benlik durumlarını yansıtır demek, Luisa’nın kanserden ölmediği anlamına gelir. Onun ölümü, senin içinde taşıdığın dramın, ölümcül kederinin sahnelenen temsilidir... Bütün diğer olaylar gibi bu olay da, yalnızca senin benlik durumlarını gösteren bir işarettir... Durmaksızın kendini suçlayarak ve kendinden yakınlıkla bu gerçeği gizlemeye çalışsan da, aslında senin hüznün dolu ezgin, bir adak töreni gibi, varoluşunun tüm sıkıntılarını ve zorluklarını birer birer davet etti.”*

Ani bir sessizlik oldu. Yüreğimde, beni karanlık bir engele doğru bastıran tuhaf bir sıkıntı vardı. İçimde hareketsiz ve sert bir kayaya benzeyen bir yer giderek beni içine çekecek kadar geniş dipsiz, karanlık bir kuyuya dönüştü. Yüreğim 360 derecelik göğüs kafesinde delicesine çarpıyor ve ciğerlerimde bir damla hava kalmamışçasına nefes darlığı çekiyordum. Sonsuz bir düşüşün mide bulandıran sersemletici etkisini, umutsuzluk ve utanç dolu yardım isteyen sessiz bir çılgınlığın, tek bir noktada toplanmış gibi ruhumun bütün acılarının varlığının en uç liflerinde yankılandığını hissettim. Ancak o tekrar konuşmaya başladığında yeniden soluk alabildim ve soluyabileceğim tüm havayı yutarçasına ciğerlerime çektim. *“İnsan saklanamaz!”* Dreamer sanki gizli bir öğretiyi aktarıyor gibi bu kez fısıltıyla konuşuyordu. Hiç itiraz göstermeden ve çit çıkarmadan, tıpkı bir çocuk gibi dinliyordum O’nu. *“En küçük hareketimiz, her görüşümüz, her düşüncemiz ve yüzümüzün aldığı her şekil ve her ifademiz sonsuzlukta kaydedilir.”* Bana bir film karesi gibi, her anı yaşama biçimimizin ruhumuzda meydana getirdiği iniş veya çıkış hareketleriyle bizi, başımıza gelecek olaylarla nasıl aynı dalga boyuna getirdiğini anlattı.

“A man cannot hide! İnsan saklanamaz! Burada, benim yanımda, varlığının önünde tek başına duruyorsun. Burada ortak olmak ve sendikalaşmak yok. Bu odaya girdiğin andan itibaren geçmişinden hiçbir şeyi yanında getiremezsin, zaten bir yalan olan adını ve üstlendiği rolünü kapının dışında bırakırsın. Burada tutunabileceğin çengeller yok... Burada senin karşında duran senden başka kimse yok...” Açıkça titrediğimi gördü; ateşim çıkmış gibi dişlerim birbirine vuruyordu. *“Korkmayı bırak ve saklanmaktan vazgeç! Sende, anlamsız olduğu için ölmesi gereken bir parça var. Bu ölüm, senin için büyük bir fırsattır... Bunu ancak sen yapabilirsin...”*

Fiziksel bir acıyla, Dreamer’ın, yıllardır içimde birikerek artık bir kaya gibi sertleşmiş olan bilgisizlik ve psikolojik çöplük katmanlarımın arasından birer birer geçtiğini hissettim.

Söz verir gibi tatlı bir fısıltıyla konuştu. *“Hiç durmaksızın çalışır ve kendini yıpratmak için harcadığın yılların kadar zamanı bu işe adarsan, bir gün zamanın çökeceğini ve içinde açılacak bir tünelin seni en gerçek ve en doğru parçana, herkesin bir gün yeniden birleşmesi gereken parçasına, kendi düşüne yönelteceğini göreceksin.”* Dreamer’ın bunları söyledikten hemen sonra bakışlarını benden çekmesiyle ben de yeniden nefes almaya başladım. Su yüzeyindeki yansıması gibi bedenimin dalgalandığını gördüm. Anlaşılan beni terk etmeye hazırlanıyordu. Millerce mesafeyi tek bir nefesle koşmuş biri gibi aniden dayanılmaz bir yorgunluk hissettim. Bacaklarım beni taşıyamaz oldu. Günün doğmakta olan ışıklarının uzayan gölgeleri arasında şimdi daha belirgin bir hale gelen halının üzerinde diz çöktüm ve bir ölü gibi olduğum yere yığıldım.